

Nepriklausoma

Lietuva

LITHUANIAN INDEPENDENCE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 23

1978 m. BIRŽELIO - JUNE 7 d.

CANADA - MONTREAL - (Established 1941)

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

KODĖL PRIEŠINASI DAVIS?

Ontario premjeras William Davis netikėtai pranešė, kad jis priešinsis potvarkiui, kuris buvo jau per 2 skaitymus visų partijų palankiai sutiktas: inkorporuoti prancūzų kalbą civiliniams pavarnavimams Ontario provincijoje. Du Federalinio Kabineto ministrai viešai ir aštriai kritikavo Davis staigų nuomonės pakeitimą, sakydami, kad tai duos tik naujos jėgos PQ argumentams už separatizmą.

Ontario provincijoje gyvena apie 750.000 asmenų, kurių pirmoji kalba yra prancūzų. Jie Davis protestu yra giliai įžeisti.

Davis teisinasi, sakydamas, kad jo vyriausybė jau veikia ta kryptimi ir be potvarkio, ir jis turįs atsižvelgti į provincijos žmonių nuotaikas.

Atrodo, kad premjeras tikrai neišgillino į frankofonų problemą. Jo protestas prieš pat 3-į skaitymą sudaro labai neigiamą įspūdį, jį kritikuoja daugelis, vadindami tokį jo veiksmą neatsakingu ir net hipokritišku.

SSSR IR ČEKIJA PRIEŠ NEUTRONO BOMBĄ

Brežnev'as, viešėjęs 4 dienas Čekoslovakijoje, kartu su prezidentu Gustav Husak išleido atsisaukimą, kviečiantį tarptautinėje konvencijoje uždrausti gaminti neutrono bombą.

Žinoma, jeigu Sovietai tokią turėtų, nesiveržtų į panašias konvencijas. Nesutinka jie mažinti savo bet kokių ginklų, o atvirkščiai - provokuoja nesantaiką ir karus, ginkluoja sąjungininkus, didina ginklų gamybą ir šnipinėjimo tinklus.

Apie Brežnev'o politinį ir sveikatos stovį pasiekia Vakarų įvairūs, jam nepalankūs tvirtinimai: jis esąs alkoholikas, išgerias į dieną apie pusantros bonkos vodkos, sergas širdies ir leukemijos ligomis. Jo paskutiniai kalba per radio, kurioje jis raginęs gerinti santykius su JAV ir užsiminęs, kad Dubčekas režimas buvęs žmoniškas - tapo staigiai nutraukta. Ar jis ligonis, ar sveiksta savo pažūrose? Pažymėtina, kad to incidento niekas viešai spaudoje nekommentavo.

"THE GAZETTE" - 200 METŲ SUKAKTIS

Š. m. birželio 3 d., šeštadienį, Montrealo dienraštis The Gazette išleido savo 200 metų sukakčiai pažymėti, specialų numerį.

Paskelbus konkursą, kas iš privačių asmenų turi se-

niausią dienraščio laidą, laimėjo 70 m. amžiaus Frank de Brisay Walker, paveldėjęs iš prosenelio šeimos išsaugotą 1805 m. The Gazette laidos numerį. Jis jį laikė ant sienos, po stiklu.

The Gazette yra seniausias Montrealo dienraštis.

PARIZEAU NEATLAIDUS

Neseniai Quebec'o provincijos Finansų Ministeris Parizeau, kalbėdamas nominacijų susirinkime vakarinėje miesto dalyje pabrėžė, primygtinai ir atvirai, kad jo pasiūlytas mokesčių sumažinimas, kuris nesutinka su pasiūlytu Federalinės valdžios sumažinimu, tikrai yra pre-referendumo tikslais.

"Viskas, ką mes darome, yra pre-referendumo ženklas", - kalbėjo Parizeau. Kai žmonės jam primena, kad PQ nebuvo išrinkta į vyriausybę, kad atsiskirtų nuo Kanados, o kad būtų geresnė ir darbštesnė vyriausybė, jis su tuo sutinka, bet sako, kad tie, kurie interpretavo tai, kad PQ pamirš savo pagrindinį tikslą - yra groteskiškai galvojęntys.

Kartais tos naujos ir geresnės vyriausybės veiksmams gana keistai atrodo. Pav., vienas paskutinių įstatymų, kuris leidžia sekmdieniais pardavinėti alų mažose krautuvėse, taip pat ir "siderį" - lengvą obuolių vyną. Žadama daugiau rūšių vyno pardavinėti nuo rudens. Ar tai prisideda prie žmonių sveikatingumo pakėlimo, ar tai padaryta vyriausybės išdui papildyti, ar pataikauti nesubrendusiems, kurių balsai kris tikrai į PQ krepšį,

PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ

DAIŲ ŠVENTĖS INFORMACIJA

Dainų šventė įvyks 2 d., šeštadienį, 3 val. p.p. Maple Leaf Gardens, 60 Carlton St., Toronto, Ont. DŠ Organizacinio K-to pirm. J.R. Simanavičius, vice pirm. L. Skripkutė, sekr. J. Andrulevičius ir J. V. Bireta.

Dainų šventės koordinatorių: J. Karasiejus ir dr. V. Kvedaras.

Nakvynų Komiteto pirm. Vl. Daugins, 1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., Canada M6P 1A6 Tel. 1-416-533-1121 Šiuo adresu nakvynų rezervacijas gali daryti ne tik DŠ dalyviai, bet ir PLD svečiai. Tik prašoma iš anksto tai atlikti.

Dainų šventės leidinio redaktorių: Č. Senkevicius.

Dainų šventės muzikinės komiteto pirm. muz. V. Verikaitis, 80 Dorval St. Toronto, Ont., M6P 2B8, tel. 1-416-534-3120.

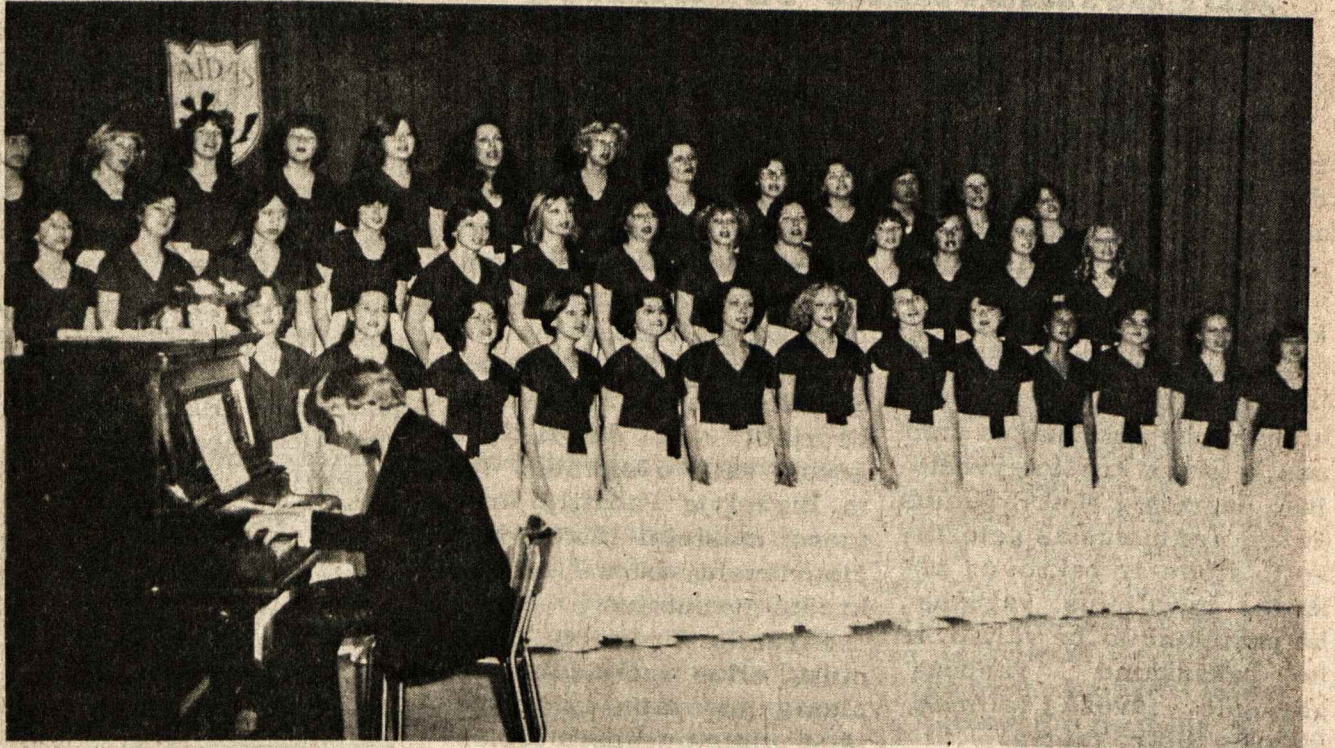
Paskutinėmis žiniomis dar naujų chorų registruojasi ir dainininkų skaičius steks virš 1.000. Choru virš 40. Taip pat programoje dalyvaus apie 500 chortistų, susidedančių iš mokyklinio amžiaus dalyvių, vaikų, tautinių instrumentų muzikantų vienetas, Toronto simfoninis orkestras, estų karinis dūdų orkestras. Bilietus galima įsigyti pas platintojus ir prie įėjimo į Dainų šventę. Stadionas talpina apie 16.000 žiūrovų, tad lengvai visi atvykstantieji galės į Dainų šventę patekti.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMO INFORMACIJA

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo posėdžiai prasidės 11:00 d., šeštadienį, 9 val. ryto ROYAL YORK viešbutyje, 100 Front St. W.

Posėdžiai tęsis iki 11:00 d., antradienio rytui.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMAS
V. KANADOS IR JAV LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ
PASAULIO LIETUVIŲ SPORTINĖS ŽAIDYNĖS

Hamiltono Mergaičių Choras "Aidas" su vadovu muziku J. Govėdu savo aštuntojo gimtadienio koncerto metu, š. m. balandžio mėn. 29 d. Jaunimo Centre, Hamiltone. Nuotr. J. Miltenio.

Toronto sudarytas PLB teta pirm. dr. Petkoff, Rumo Seimo ruošos komitetas: nijos Tautinio Komiteto pirm. dr. J. Sungaila, tel. 1-416-239-1047, A. Rinkūnas, Tarybos pirm. H. Raudsepp, Inform. narys, tel. 1-416-239-7268, dr. S. Čepas, sekr., Helga Ozolins, JAV Liet. Bendruomenės pirm. Gečys su žmona, laisvės Radio lietuvių, latvių ir estų skyrių vedėjai ir eilė New Yorko lietuvių organizacijų vadovų bei lietuviškosios spaudos bendradarbių.

Svečius pasitiko Lietuvos Gen. Konsulas A. Simutis ir VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas su žmonomis ir Simas Kudirka.

Pirmoji į priėmimą atvyko si Helga Ozolins Pabaltijo Moterų Klubų federacijos vardu prisegė Simutienei orchidėją. Įpusėjus priėmimui konsulas Simutis pakvietė Daivą Kezienę perskaityti Valstybės Sekretoriaus Cyrus Vance raštą Lietuvos Atstovui dr. S. A. Bačkiui Vasario 16-sios proga. Po to konsulas Simutis trumpam žodyje apibūdino Vasario 16-sios reikšmę ir pakvietė tarti žodį Konsularinio Korpuso Dekaną Urugvajaus Gen. Konsulą Goyen-Alvarez, kuris tarp kitko priminė, kad Urugvajus džingiasi turėdamas nemažą skaičių lietuvių. Jo kalbą susirinkusieji sutiko šiltais plojimais.

Prieš pristatydami Simą Kudirką, konsulas Simutis papasakojo apie sausio 23 d. per CBS televizijos tinklą JAV "bėse ir Kanadoje transliuotą filmą "The Defection of Simas Kudirka" kartu padėkodams CBS bendrovei už atkreiptą dėmesį į žmogaus teisių laužymą okupuotoje Lietuvoje. Kudirka susirinkusių buvo sutiktas griausmingais plojimais. Trumpam bet prasmingam žodyje Kudirka pasidžiaugė Vasario 16-ja, kuri lietuvių tautai ir jam esanti laisvės simboliu.

Pristatydami pereitais metais į laisvąjį pasaulį iš okupuotos Lietuvos atvykusį Kęstutį Jokubyną, konsulas

pastebėjo, kad nors jo į laisvę išvykimas ir nebuvo toks dramatiškas kaip Simo Kudirkos, vis tik jis sovietų kalėjimuose ir darbo stovyklose praleido daugiau kaip septyniolika metų. Jokubynas ilgesniam žodyje taisyklinga anglų kalba sužavėjo klausytojus išreikštų minčių gilu-

mu. Ukrainos vardu sveikinimo žodį prancūziškai tarė jos Prezidentas egzilyje dr. Mykola Liwicki pabrėždamas lietuvių ir ukrainiečių tautų draugingumą.

Paskutiniu metu kalbėjo Pavergtųjų Europos Tautų Generalinis Sekretorius Godomski prisimindamas Vaclovą Sidzikauską ir pabrėždamas, kad pavergtųjų Tautų organizacijoje lietuviai pastoviai vaidino vadovaujamą rolę.

Trumpas minėjimas buvo užbaigtas Lietuvos himnu. Po to svečiai vaišinosi ir šnekučiavosi daugiau kaip valandą. Rep.

DĖMESIO VILNIEČIAMS

Pasaulio Lietuvių Dienų šventės proga, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Kanados Krašto Valdyba rengia visų atvykusių vilniečių į šventę simbolinį trumpą suėjimą-susirinkimą.

Susirinkimas įvyks š. m. liepos 1 d., 11 v. r., Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W., Toronto, Pensininkų Klube, 3-me aukšte. Suėjime trumpą pranešimą padarys centro v-bos atstovas ir gal būt, vilniečių VLIKo atstovas, Kęstutis Miklas.

Atskiri kvietimai nebus siunčiami dėl adresų stokos.

Šis skelbimas yra savaiminis ir kvietimas. Tai bus reta proga sueti ir pasimatyti su senais pažįstamais ir po susirinkimo suvalgyti bendrus pietus Lietuvių Namuose. Tad - iki pasimatymo!

Stepas Varanka

Lietuvos Gen. Konsulo ir VLIKo suruoštame Vasario 16-sios priėmime, VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas kalbasi su Urugvajaus Gen. Konsulu H. Y. Goyen-Alvez, E. Valiūnienė, Simas Kudirka, J. Simutienė ir Gen. Kons. A. Simutis. (Foto Binkins).

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ,

Visuomeniniams Reikalams vice-pirm. L. Girinis-Norvilis,
11 Apple Hill Rd., Bala D'Urfe, P.Q. H9X 3G7

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lachine, P.Q. Published by The Independent Lithuania
Publishing Co. at 7722 George Street, LaSalle, P.Q. Canada. H8P 1C4.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$12.00, visur kitur - \$13.00. Rėmėjo
prenumerata nuo \$18.00. Atskiras numeris 35 ct. Adreso pakeitimas 50 ct.

P.s. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami
tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

Redaktorius Pr. Paukštaitis

ADRESAS: 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4. Tel. (514) 366-6220.

NEPAMIRŠTAMA IŠVEŽIMŲ DIENA

Išvežimų Dienai artėjant, žiaurusis 1941 m. birželio 14 d. rytas vėl stoja prieš akis. Sovietų sunkvežimiai, pilni ginkluotų NKVD kareivių, kurie auštant pasiekė kiekvieną Lietuvos vietovę - kaimą ar miestelį. Negailėstingai iš miego ištraukė niekam nenusikaltusius žmones, teisėtus krašto gyventojus, sugrūdę į sunkvežimius, vežė į artimiausias geležinkelio stotis ir pakrovę į užkaltus gyvulinis vagonus, be paaiškinimo, be valgio ir be pakankamo vandens gurgėnė, išvežė į tolimas, šiaurės Sibiro taigas.

Taip išvežtų vien tik iš Lietuvos, buvo apie 40.000 įvairaus amžiaus žmonių. Dalis jų jau pirmųjų tremties metų bėgyje mirė nuo šalčio, sunkaus darbo ir alkio bei ligų. Kiti - kankiniai tapę ir ilgiau likę gindami nuo mirties, kūrėsi nesąveikiamame Sibire. Dalis ir dabar ten tebegyvena.

Lietuvos okupacija, Birželiniai išvežimai mums lietuviams ir kitoms Pabaltijo tautoms buvo pirmieji Sovietinio genocido veiksmai. Jie buvo vykdomi ir vėliau, ir tebetęsia, tik po priedanga, gudriau. Ir šandien "plačioje Tėvynėje" - "didysis Brolis" neapsieina be lietuvių vergo... Nesaugus mūsų brolis ar sesuo, kurie baigia mokslus, kad neatsidurtų Sovietijos gilumon. Laimingas jaučiasi jaunuolis, sulaukęs karinės prievolės amžiaus, jei nepateko kur nors į Aziją, prie Kinijos sienos. Tai, be mažų išimčių, visi mūsų broliai ir sesės turi pergyventi, patirti, nors gyvena savame krašte, savoje tėvynėje, neva apsaugoti Žmogaus Teisių dokumentais...

Pasaulyje klasta ir gėda gyva ir dabar, nes Sovietinis komunizmas neišsitenka Europoje-veržiasi į kitus kontinentus, siekdamas po savo diktatūra viską paglemžti ir kaip ir seniau, nesiskaito su teise, su žmonių pageidavimais, su jų gyvybe. Tik skina sau kelią, šalindami visą ką sutinka, panaudoję savo talkon ir primityviausių žmonių instinktus. Ne-va "Taikos" ženklą vis aukščiau kelia, po kuriuotik pavergimas ir nužmoginimas, kančios fizinės ir moralinės.

Pasaulis dar kurčias ir gerklė rėkianti rūšišką karį pilnai nepraregėjęs. Žmogaus Teisių deklaracija veinė, plačiai mosikuodamas kina kol kas dar tik tarpurankomis vaizdavo didvyri-
tiniuose pokalbiuose, kuriuo-ir sutiktam praeinančiam se Sovietų valdžios žmonės ūkininkui neužleido pusės neva "nesupranta" tikrųjų šaligatvio, keikėsi, ir žmo-
priekaištų ir nusiskundimų gus apsilenkė gatvėje...
ir savomis interpretacijomis. Tų pat metų rudenį, tar-
mis ją iškraipė. Begėdiškai nybos reikalais buvau per-
išsisukinėja, užurpuodami ne keltas į Panevėžio apskr.,
2 psl.

tik svetimų tautų, bet ir sa-
vo žmones.

Tikėkime, kad tai nebus ilgai. Žinome, kad ir su propagandų išplautais smegenimis Sovietijos žmogus pradeda atsipeikėti ir slekti išsilaisvinimo iš diktatūros... Šiandien jau ir Maskva nebedrįstų sau daryti tokios gėdos, kaip užsitraukė 1941 m. Birželyje Pabaltijo kraštuose masiniai ištremdami žiauriausiu būdu teisėtus krašto gyventojus.

Birželio Trėmimų liūdlinių eilės retėja. Jaunesniems ano laiko aplinkybės iš atminties pradeda išblėsti. Netrukus, pereisime į tokių asmenų daugumą, kurie tik iš tėvų pasakojimų tegalės suvokti, kas tie išvežimai buvo. Tad Birželio Trėmimų paminėjimas turi būti neatlaidi tradicija, kad jaunesnieji įsisąmonintų, jog gyvenimas vertas gyventi dėl gėrio, kad mūsų tautai priklauso laisvė ir pagarba.

Ši 36-oji Birželio Trėmimų sukaktis tebūnie visur su nauja pagarba ir pasiryžimu paminima, kad laiko dulkės nepridengtų, ko nereikia pamiršti.

"Nepriklausoma Lietuva"

IR GERA, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

KAIP GELBĖJAU ŽYDUS

Kai Stalino saulė nušvito mūsų žemėje, mane ji rado Raseinių Urėdijos Girdžių girininkijoje, Šimkaičių valsčiuje. Greitai gavau žinių, kad kaimyninėje Jurbarko labai smarkiai žydas Joffe. Iš to paties Jurbarko atėjo gandas, kad viena žydė, susigūčiūsi su lietuvių ūkininke dėl kilogramo sviesto, suriko: "Mes jūsų galvom brūką grįsim." Vėliau, jau Hitlerio dienomis, iš vieno besislapstančio jurbarkiečio žydo sužinojau net jos pavardę, ir kad taip tikrai yra buvę. Uošvė Špokienė skundėsi, kad žydės išrovė jos gėles su šaknimis ir sumetė po Raudonosios Armijos tankais. Aš 1940 m. vasarą, eidamas Donelaičio gatve, mačiau jauną 12 ar 13 metų žyduką, einantį mano prieky ir visa

gerkle rėkiantį rūšišką karį pilnai nepraregėjęs. Žmogaus Teisių deklaracija veinė, plačiai mosikuodamas kina kol kas dar tik tarpurankomis vaizdavo didvyri-
tiniuose pokalbiuose, kuriuo-ir sutiktam praeinančiam se Sovietų valdžios žmonės ūkininkui neužleido pusės neva "nesupranta" tikrųjų šaligatvio, keikėsi, ir žmo-
priekaištų ir nusiskundimų gus apsilenkė gatvėje...
ir savomis interpretacijomis. Tų pat metų rudenį, tar-
mis ją iškraipė. Begėdiškai nybos reikalais buvau per-
išsisukinėja, užurpuodami ne keltas į Panevėžio apskr.,
2 psl.

PANORAMA

LKM AKADEMIJOS ŽIDINYS VEIKIA

Š.m. gegužės 5 d. LKM Akademijos Ottawos Židinys surengė Marijos Pečkauskaitės 100 m. gimimo ir dr. Antano Ramūno 4 m. mirties sukačių minėjimą.

Šv. mišias atnašavo ir dr. A. Ramūną kaip krikščioniškų principų žmogų ir auklėtoją apibūdino kun. dr. V. Skilandžiūnas, Židinio vicepirm.

Apie Mariją Pečkauskaitę-Rašytoją kalbėjo viešnia, Toronto Židinio narė Angelika Sungailienė, iškeldama katalikiškiausios lietuvių rašytojos estetiškus kūrybos bruožus. Apie Mariją Pečkauskaitę-Pedagogę kalbėjo dr. Marija Ramūnienė, Ottawos Židinio pirmininkė, iškeldama autorės nuoplenus mūsų pedagogikai: ji atnešė naujas Vakarų idėjas, ypač Foersterio-pažiūras lietuviškai mokyklai, pažymėjo jos rūpinimąsi kaimo švietimu laisvės prieaušryje, apžvelgė pedagoginius raštus Vertybių Pedagogikoje ir jungė dr. A. Ramūno pedagogines pažiūras su M. Pečkauskaitės.

Po paskaitų svečiai paskutinį kartą pasižmonėjo svetingoje Pedagogikos Fakulteto patalpose, nes šis fakultetas kelias į nuosavus naujus rūmus, pastatytus Ottawos U-to pastatų komp-

lekse. Ten vienas kambarys paskirtas dr. A. Ramūno atminimui. Jo įrengimu-atrinkimu knygų, rankraščių foto, memorabilijos, liet. dailininkų paveikslais rūpinsis Židinio pirmininkė. Dail. A. Tamošaitis sukūrė ex libris dr. A. Ramūno knygomis.

EKSKURSIJA IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS

Iš Vasario 16 Gimnazijos Vokietijoje 33 mokiniai buvo nuvežti į Sovietų Sąjungos okupuotą Lietuvą. Apie šią ekskursiją viena mokinė laiške rašo: "Būtų važiuavę ir daugiau, bet tik pusę iš užsirašiusių išleido. Viskas buvo užmokėta. Nuvažiavusieji daugiausiai savo gimines pamatė pirmą kartą, tad buvo daug ašarų. Visur pilna komunistinių propagandinių plakatų. Daug su Leninu paveikslais ir įrašais, kad mūsų tikslas yra komunizmas. Ekskursantams rodė filmą, kaip sukūrti tarybinės šeimos ir t.t.

Visą laiką buvo varoma propaganda, kad visus ekskursantus paverstų komunistais, o jų pasikalbėjimai buvo klausomi mikrofonais. Buvo agituojama vykti studijoms į Vilniaus universitetą. Sovietų ambasada ap rūpino registracijos blankomis. Ten už viską apmoka."

Dr. A. Ramūno-Paplauskio portretas (pieštas dail. V.K. ir paskaitininkės dr. M. Ramūnienės ir Angelika Sungailienės.

Kita mokinė iš Vasario 16 Gimnazijos rašo: "Lankantis Brežnevui Bonnoje ir mes iš Vasario 16 Gimnazijos buvome ten nuvažiuavę. Iš čia į Bonną dvi su pusę valandos. Mes demonstravome prieš komunistus. Buvome apsirengę tautiniais rūbais. Brežnevas bijojo mums pasirodyti ir nenorėjo mūsų nešamų plakatų matyti. Jis labai greitai pravažiavo su labai didele policijos apsauga. Mes šaukėme-"Freiheit für Litauen"- laisvės Lietuvai.

Drauge demonstravo ir latviai su estais. Paskui vokiečiai parodė mus savo televizijoje".

Gimnazijos Rėmėjas

ėjau ir policijos viršininko pareigas, nes nebuvo kito žmogaus toms pareigoms.

Po trijų mėnesių, vasaros gale, pasiskolinęs iš vietinio veterinarijos diviartį, išvažiavau atostogų. Važiavau per Panevėžį, Šiluvą, Raseinius, Kalnujus į Vadžgirį. Dar Panevėžy sužinojau, kad Raseiniuose žmonės negauna mielių ir tuoj susiradau žmogų, kuris prekiaavo mielėmis. Nusipirkęs kelis svarus mielių, pasiekiau Šiluvą. Vos pavažiavus kelis kilometrus Raseinių link, privažiavau mišką, kur buvo subombarduota dideli ginklų sandėliai, sudaužyti dideli tankai ir kitokių karo pėdsakų. Pasiekęs Raseinius, užkėstą tarnybos reikalais į Raseinių Urėdiją. Tų patalpų savininkas jau buvo išvežtas "darbams į Labgirius", kaip kad man aiškino jo žmona. Atsirado dar kelios jaunos žydės, ir jos man ėmė skųstis, kad negauna mielių. Aš joms tuoju, nurišęs nuo diviartio, dalį turėtų mielių atidaviau. Priedo, pamokinau, kaip daryti, kad jų nepritrūktų, nes jos to nežinojo.

Po poros savaitėlių atostogų, grįžęs į Pumpėnus, neberadau nė vieno žydo. Visi buvo "sutvarkyti pagal Nurnbergo įstatymą", kaip kur miške, netoli Panevėžio. Žmonės pasakojo baidių istorijų. Dar prieš išvažiuodamas atostogų, aš užėjau pas virš minėtą daktarą ir pasiūliau išvežti šeimą į kaimą, kur aš galėčiau surasti žmonių jai paslėpti. Daktaras man trumpai atsakė: "Kaip bus, taip, būsimė kartu".

Iš žmonių sužinojau, kad vežant visus Pumpėnų žydus į duobes, žmonės išprašius daktaras su šeima buvo dar paliktas. Po kelių dienų, nakčia atvyko nauji budeliai ir sunkiai sumušę daktarą, nuvežė į mišką, sušaudė.

Neilgai buvęs Pumpėnuose, nuvykau į Kauną ir paprašiau grąžinamas atgal į Girdžių Girininkiją, kas ir buvo padaryta.

Kai po kelionių grįžau į Jurbarką ir Raseinius, jau ir čia žydų nebebuvo. Kartą, važiuodamas iš Raseinių Kalnujų link, sutikau ant kelio žydą, buvusį Lietuvos kariuomenės savanorį, miškų pirkli, kuris man pasakė, kad jį lietuviai inteligentai kaip savanorį išgelbėjo ir jo vokiečiai nesusaudė. Jis buvo labai laimingas ir linksmas. Aš jį tuoj išpėjau, kad vieni paliko, o kiti, pagavę, sušaudys, ir patariau slėptis, viešai nesirodyti. (Karui pasibaigus Munchene netikėtai prie tramvajaus stoties tą patį asmenį, susitikau, jau būdamas sunkus invalidas.

Jis, priėjęs prie manęs ant kriukių pasirėmusio, iš manęs pasitęsiojęs, nuėjo. J.

Sekančią 1942 metų pavasarį iš žmonių nugirdau, kad pas vieną moterį yra paslėptas žydų vaikas. Tie žmonės gyveno visiškai prie mano administruojamo miško. Užėjęs į trobelę tikrai radau suvargusį kūdikį ir vargdiene, jį globojančią moterį. Ji man pasisakė, kad tikrai tai žydų vaikas. Aš jai pasakiau, kad kai ateis vaiko tėvas, tegul užėina pas mane. Sekančios dienos pavakarę atėjo pažįstamas Eržvilko žydas ir pasisakė, kad tas kūdikis - tai jo mergaitė. Aš jam priminiau, kad žmonės jau plačiai žino jo slėptuvę, ir ten jo vaikui jau pavojinga. Be ilgų derybų, dar tą pačią naktį mergaitė 9 mėn. amžiaus buvo mano troboje. Pavidaujo III kaime, Eržvilko valsčiuje, Tauragės apskr., kur nuo 1939 m. aš vedžiau nuosavą 12 ha ūkelį. Turint 4 savo vaikus, niekas greit ir nepastebėjo, kad randasi koks svetimas vaikas. Dažnai lankėsi mergaitės tėvai ir kiti besislapstantys žydai, iš vokiečių belaisvių lagerių pagabiusių rusų belaisvių ir žmonių, kuriems buvo pavojinga "saulės šviesa". Visi rado prieglaudą, nuoširdų suraminimą ir visokią pagalbą be mažiausio užmo-
kesčio. Po 5-ųjų mėnesių užgirdau žmones kalbant, kad pas mane slepiasi žydų vaikas. Aš tuoj pasakiau tėvui, kad pas mane nebegalima ilgiau vaiką laikyti. Aš jam pakinkiau vežimą ir nakčia išleidau nežinodamas, kur jis važiuos. Tik po kelių dienų per vieną mano elgulį buvo grąžintas arklys su vežimu. Tai buvo Simas Smolenskis iš Eržvilko. Daugiau jo nebesutikau ir kur jis dabar gyvena, nežinau.

Vos dešimčiai dienų praėjus, vieno antradienio dieną, man grįžtant iš girininkijos raštinės, kur antradieniais būdavo priėmimo diena, pamačiau antrąjį savo kaimyną Juozą Plaščinską, bėgantį man už akių nuo sodybos į kelią. Aš sustojau ir jam pribėgus sužinojau, kad pas mane randasi "svečiai", su kuriais man pavojinga susitikti. Dar jis mane informavo, kad mano žmona Juzė Špokaitė yra pabėgusi iš namų ir slepiasi pas pirmąjį kaimyną Rapolą Palubeckį. Aš išsukau iš kelio ir greit pasiekiau gretimą Palubeckio Sodybą. Vos įžengęs į Sodelį, pamačiau žmogą prisidengusią lazdyno krūmu, stebingai savo sodybą. Ji nieko nežinojo, kas ten dedasi. Tik pamačiusi atvažiuojant lauko keliuku automobilį, instinktyviai per lauką išėjo iš namų. Po kelių minučių pamatė ateinančią tarnaitę Agniešką, apsvilkusią sunkiais žeminiiais kalliniais, nors buvo šilta vasaros diena. Pasirodė, buvo atvažiavę 4 vokiečiai gestapininkai ir vienas tauragiškis vertėjas, ieškojo žydų vaiko, ginklų ir dokumentų. Tardė darbininką Juozą, net dviem atvejais sukirsdami lazda, klausinėdami, ar buvo žydai. Per kratą daržinėje rado kuprinę su žydiškais laiškais ir fotografijomis, kurią buvę palikęs ten gulėjęs žydas, jau minėtas jurbarkietis.

Išvažiuodami, ir dar du kartu lankėsi Eržvilko policininkai, pasakydami, kad nuvykčiau į Tauragę pas gestapininkus. Aš pasirašy-

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

Istorijos mokslas

Pranys Alšėnas

(Tąsa iš praeito numerio)

Archeologijos mokslas - taip pat dalinamas į eilę įvairių šakų, pvz. bažnytinė archeologija tiria krikščionybės senovės liekanas. Nuo Napoleono karo žygių į Egiptą (1798-1801) - susidomėta Egipto senove, o nuo to laiko, kada 1822 m. Champollion išskaltė pirmąjį egiptišką tekstą, Egipto senovės tyrinėjimas sudomino kultūrinę pasaulį iki išaugo į atskirą mokslo šaką, vadinamą jau ne archeologija bet egiptologija ir t. t.

XIX a. prasidėjo susidomėjimas vid. ir š. Europos senovės liekanomis. Tikslus nis muziejų sutvarkymas ir metodingi kasinėjimai padėjo suprasti senovės radinius, 1836 m. Ch. J. Thomseno ir J. F. Daneilio paskelbti senovės paminklų ir radinių tyrinėjimo rezultatai - leido juos suskirstyti akmens, žalvario ir geležies laikotarpiams ir davė pagrindą šiaurės kraštų archeologijai virsti proisrės mokslu.

Lietuvoje pirmas senovės radinius pradėjo rinkti D. Poška, bet Lietuvos archeologijai pradžią davė E. Tiškevičius savo senovės kapų kasinėjimais ir raštais (Rzutoka zrodla archeologii krajowej 1842, Badania archeologiczne 1850). Nuo to laiko prasidėjo senovės kapų kasinėjimai, radinių rinkimas muziejuose. Seniau Lietuvoje daugiausia kasinėjo K. Tiškevičius, A. Kirkoras, paskiau V. Šukevičius, E. Volteris, F. Pokrovskij, T. Daugirdas, L. Krzywicki, V. Nagevičius, J. Žiogas, Naujaisiais laikais plačiausiu mastu kasinėjimus iki II Pasaulinio karo vedė J. Puzinas. Jis pateikė ir naujausias archeologines apžvalgas.

Na, ir ką gi archeologija davė mūsų kraštams (Lietuvos) istorikams? Į tai reikėtų at-

davau jų pranešimo raštelį, o jį geštapui - ir taip tas viskas laimingai pasibaigė. Su lietuvių Eržvilko policija mano santykiai buvo ko geriausi.

Daugiau joks žydas nebežėjo pas mus, bet priglaudžiau du belaisvius - Ivan Parnarin iš kolhozo Svaboda, Varonežskoi oblasti ir Miša dar ilgai slapstėsi pas mane. Tų pat 1942 metų rudenį savisaugos sumetimais turėjau palikti girininkiją net nepasirašęs perdavimo akto, pasirinkdamas grynai partizaninį vargą, beslėpindamas nuosavuose miškuose.

Už visą kas aukščiau pasakytą ir nepasakytą, gavau tokį atlyginimą: 1944 m. vasario 9 d. iš savo gelbėto Mišos rankos kulką į krūtinę, kuri ir šiandieną tebėra mano kūne. Antroji iš užnugario paleista kulka patalkė į indų spintą ir sudaužiusi stiklą, nukrito į lėkštę. Po mėnesio ligoninėje, 1944 m. vasario 29 d., važiuojant iš Raseinių prie Labgirių dvaro trys kompartijos herojai bandė "paimti gyvą", to nepajėgdami, iš automatinio pistoleto paleistomis kečurionomis kulkomis pervėrė galvą, per krūtinę tik drabužius palietė, nukirto kairės kojos, šlaunies kaulą virš kelio, ir tapau invalidu - visam amžiui.

Juozas Dilys,
Chicago, Ill

1978.VI.7

sakyti, kad ji daug davė, tuo labiau, kad gerų kronikų apie mūsų senovę beveik nėra. Lietuvių kalba toje srityje - visiškai esame beturčiai - nieko neturime. Viskas grindžiama svetimųjų kronikų (skandinavų, vokiečių, lenkų, rusų) raštų duomenimis. Ir tik vėlesniųjų laikų archeologinėmis iškaskomis ir kt. senienomis.

Lietuvos metraščių, anot istoriko dr. A. Šapokos, pradėję atsirasti tik XV am. pradžioje. Šiaip jau, iki Jogailos ir Vytauto laikų, net didžiojo kunigaikščio dvare nebuvę kanceliarijų archyvų, esą, terandami tik atsitiktinai išlikusių to meto raštų. Tik nuo XV am. vidurio - didžiojo kunigaikščio kanceliarijų jau buvusios vedamos ir išsiuončiamųjų bei gaunamųjų raštų knygos, saugomi jų nuorašai. Tokiu būdu susidaręs dokumentų archyvas; žinomas LIETUVOS METRIKOS vardu, (kuris, deja, XVIII amž. pabaigoje rusų pagrobta ir išgabentas į

Petrapilį, paskiau į Maskvą. L. Enc. I T. 247psl.

Vatikano archyve, kaip krikščionybės centro dokumentų rinkinyje, esą 247 fondai - archyvo skyriai, su tūkstančiais tomų archyvinės medžiagos, prieinamos studijuojantiems. Be to, daugiau 50 skyrių, esą, dar tebetvarkoma naudojimui. Dokumentai, esantieji archyve, originaluose - tesiekia ankstyvuosius viduramžius. Gausiausi jų - maždaug nuo XIII amžiaus. Tenai, o taip pat ir Romos archyve - yra dokumentų, liečiančių ir Lietuvą.

Lietuvą liečiančiais reikalais - tėra rašė ir paruošę darbus iš tų archyvų mūsų istorikai: Totoraitis, Ivinskis, Rabikauskas, Gidžiūnas. Šiaip jau žinių apie Lietuvą tenai, esą, gaunama lengvesniu keliu iš lenkiškų jau paruoštų darbų, nes Lietuvos ir Lenkijos reikalai ilgesnį laiką kryžiaivosi.

Iš ankstyvesnių ir kiek vėlesnių užuominų ir išryškėja

kokias mūsų kraštams (Lietuvos) istorikui kalbas būtų naudinga žinoti, kad jis galėtų skaityti ir studijuoti šaltinius originaluose: skandinavų kraštų, vokiečių, lenkų, rusų ir italų bei lotynų kalbas.

Istorijos mokslui pagelbsti ir nebūtinai rašytiniai šaltiniai - medžiaginės ir dvasinės kultūros palikiniai (daiktai, įrankiai, ginklai, pasta, pilys, piliakalniai ir pan). Tai ir yra archeologija. Šis mokslas - labai geras rašytinių istorinių žinių papildymas. O priešistoriniams laikams tyrinėti - archeologija beveik ir tėra vienintelis šaltinis.

Istorijos mokslui pagalbon ateina ir dvasinė senovės kultūra - kalba, žodinė kūryba, papročiai, apeigos etc. Čia kontaktuoja ir gelbsti istorikams kalbotyrininkai - specialistai. Geografiniai vietovių vardai - taip pat reikšmingi istorijos mokslui. Folkloras - tautosaka - taip pat dėkinga istorijos mokslo pagalbininkė ir t. t.

Kaip pagalbininkai istorijos mokslui (ypač mūsų lietuvių), be abejonės, yra pasaulinė istorija ir mūsų kraštų

kaimynų kraštų istorija. Kodėl? - savaime aišku, nes ir mūsų tautos istorija - juk rutuliojosi čia pat - žemėje, ne kurioj kitoj planetoj, o tuo svarbiau - mūsų tauta turėjo artimuosius savo kaimynus, su kurių dažnai mūsų kraštų istorija turėjo tam tikrus susikryžavimus. Lietuvos istorikui žinotini bent jau pagrindiniai bruožai šių mūsų kaimyninių kraštų: Rusijos, Lenkijos, Vokietijos, ir Latvijos. Tuo reikau 1963 m. Pedagoginis Lituanistikos Institutas Čikagoje išleido istoriko Vincento Liulevičiaus paskaitų, skaitytų Ped. Lituanistikos Institute, santrauką, pavadintą "Lietuvos kaimyninių kraštų istorijos bruožai".

Žinoma, tas darbas yra siauras ir skirtas tik studentams, bet, toli gražu, nebūtų pakankamas Lietuvos istorijos tyrinėtojams - istorikams. Be abejonės, lietuviui istorikui kalbų žinojimas nepakenktų, bet žymiai jo tyrimams ir darbams padėtų, jei jis tų kalbų mokėtų ir daugiau tuzino. Be jau suminėtu kalbų ir kitų kraštų archyvų kuriuose kai kas būtų galima

rasti ir apie Lietuvą, prisimintinos ir reikšmingos archivalijos yra Paryžiaus Archives Nationales ir Anglijos British Museum. Prieš trejetą metų šias eilutes rašančiam apie British Museum šį tą yra parašiusi vancouverietė žurnalistė ir rašytoja Patricia Young (turinti lietuviško kraujo gyslose, nes motina buvo lietuvė). Ji rašė: "Kai buvau 19 m. amžiaus, parašiau istorinę novelę apie Lietuvą, pavadintą "Far Flang Seed" Tos novelės laida visiškai išsibaigus. Išleidus tą kūrinių, Lietuvos pasiuntinybė Londone, Anglijos suurošė man priėmimą. Nesakau, kad tos novelės medžiaga būtų buvusi autentiška, nes aš ją surinkau tik British Museum, o Lietuvoj - niekada nebuvau". Laiškas iš II. IV. 1963 m.).

Visa Maž. Lietuvos istoriją liečianti medžiaga buvusi sukoncentruota Karaliaučiaus Preussische Staatsarchiv, kuris II Pas. karo metu buvo iškeltas į V. Vokietiją. Dabar tebėra Goetingene. Tačiau jo medžiaga Lietuvos istorikams anksčiau buvusi beveik visai neprieinama, kaip ir Berlyno Staatsarchiv. Svarbiausiose Lenkijos Archyvuose: Krokuvoje ir Varšuvoje buvo nemaža archivalijos iš Lietuvos Metrikos, taip pat visas Nesvyžiaus Radvilų archyvas ir daug kitos lietuviškos medžiagos.

Dėl Maž. Lietuvos istoriją liečiančios medžiagos, rašančiam šias eilutes norisi priminti, jog jis yra parašęs apie Mažosios Lietuvos Patriarchą Martyną Jankų monografiją (kuri yra atspausdinta "Dirvos-Vilios" spaustuvėje. Leidėjas - PLB pirm. Bachunas). Toje knygoje surinkta, vis dėlto, nemaža ne tik M. Jankaus asmeninė liečiančioji, bet ir apie Mažąją Lietuvą medžiagos.

Dėl visų kitų, anksčiau išvardintų, istorijos mokslui reikalingų pagalbinių mokslų, kaip: geologijos (žemės sandaros mokslo), botanikos (augalų mokslo), paleografijos (senovės ir viduramžių rašto rūšių mokslo), apie tai plačiau buvo užsiminta šiam referate, rašant apie susidomėjimą Egipto senove po to, kai 1822 m. Champollion išskaltė pirmąjį egiptišką tekstą. Iš to vėliau išaugo netgi atskira mokslo šaka - egiptologija.

Tolimesni (bent pagrindiniai) istorijos pagalbinių mokslai: diplomatika (atlikimas krašto reikalų tarptautinėje plotmėje). Iš to juk yra susidarę susirašinėjimai, o iš jų - bylos, archyvai, kronikos. Dar toliau - sfragistika (antspaudų mokslas, heraldikos dalis), ikonografija (šventųjų paveikslų mokslas), heraldika (herbų mokslas), mitologija (padavimai apie dievus, karžygius ir kt. - išgalvoti dalykai, bet randą savo laiko dvasią), tautosakafolkloras ir t. t.

Tas viskas, be abejonės, labai paranku laikyti istorijos mokslo pagalbiniams šaltiniams, bet tai - tarytum bendrai archeologijos dalis, apie kurią jau kalbėjome.

Dėl istorinės kritikos, pasakytina, jog ji istorijoje, kaip ir visur kitur - literatūroje, mene ir daugely kitų sričių - būtinai reikalinga, nes kritika - yra tų sričių mokslo darbų taisytoja, gerintoja, klaidų nurodytoja ir t. t. Be kritikos - visas mokslas ir visa kūryba sustingtu bei pasidarytu be gyvybinės dvasios, tobulėjimo, pažangėjimo.

(B.d.)

(Nukelta į 6 ps.)

3 ps.

Akimirkos 1977-jų Europoje

(Tąsa iš praeito numerio)

1:25 kapitonas skelbia, jog skrendame virš Airijos. Londone esą 20 laipsnių Celsijaus arba 68 Fahrenheito. Rodos šitaip pasakė. Nebetoli. O stiuardės dar lekia nuo žmogaus prie žmogaus, siūlydamos skysčius. Neša coca-cola, seven-up, kavą. Kava pati geriausia. Gerkim brolieliai, nes penktas savaitės tikros, geros amerikietiškos kavos neragausim. Bet mes to dar nežinome ir brandinamės kai siūlo. Tiems kurie Anglijoje pasilikę daugiau negu 24 valandas, dalina blankus. Turbūt multinei jie reikalingi?

Penkiolika po antros priartėjame prie Londono. Čia leidžiamės, čia kylam. Čia matom žemės lopus, čia vėl nyram į tirštus debesis. Matyt, kaip New Yorke, nėra kur leistis? Nusileidom 2:20 Detroito laiku. Kapitonas žinojo ką skelbia; tepavėlavom tik 5 minutes. Labai prašomas, čia laikrodžio rodyklės pasukau penktas valandas pirmyn. Ir nutariau žymėti laiką užrašuose europietiška: be A.M. ir P.M., o nuo 0:01 iki 24:00.

Lėktuvą palikome pusėj aštuntos.

Nuo Londono aerodromo iki Varšuvos viešbučio

Vėsu. Apniukę, bet nelyja. Į vieną pusę, gal į vakarus nuo mūsų "okupuotos" halės (bent man taip atrodo, kad į vakarus, kai saulės nėra, negaliu orientuotis) - neįaukus plyni laukai. Krūmokšniai ar miškeliai jų pakraščiais. Murzini, žemi pastatai, gal kokie barakai. Į priešingą pusę, tad gal į pietus - mūrinių namiūkščių grupės. Tirštas automobilių ir sunkvežimių judėjimas ten. Tai tur būt Londono priemiestis? Kaip toli nuo aerodromo tas milžiniškas miestas? Nesužinojau ir nerūpėjo. Visą naktelę bluošto nesudėjus, dabar galva švininė ir jausmai atbukę. Kad nemiegojau - nesigriau džiū. Pamačiau sekundėmis tirpstančią naktį. Gėrėjaisi neaprašomais vaizdais. Bet jelgu reiktų su žmonėmis santykiuoti šiandien, būtų ne-

Alfonsas Nakas

malonu ir jiems ir man. Kas dedasi Londono aerodrome, man nėra taip svarbu. Mes čia tik beveik svečiai, kurie kraštui nieko gero neduoda. Mes tik tranzitiniai pakeleiviai.

Ieškome skridimų tvarkaraščio. Ieškome lėktuvo į Varšuvą. Stoju į eilę informacijos. Angliškai (bet jau labai angliškai; tuo tarpu užmirkę jankių dialektą) pasukomis mergina atplia, kad reikia klausyti, ką šneka garšlakalbis. Prieš 50 ar 40 minučių prieš lėktuvo skridimą pasakys, nuo kokios rampos jis keliaus. Imam tyrinėti aplinką. Didelėje, niūrioje halėje minios žmonių. Kas kelios minutės atskrenda naujas lėktuvas ir užplūsta keleiviai. Sako, kad anglai lėti. Nejuokaukite. Kai prasišviesia iš lėktuvo, kai užplūsta halės taką, tai tik saugokis. Lėk į šalį, kad bėgdami nesutryptų. Iš tikrųjų: seni ir jauni, tuščiomis rankomis ir su keliomis krepšiais - visi leidžiasi pustekniai. Tokio lakstymo ne New Yorke nepastebėjau. O gal ten ne anglai? Gal ne visi anglai, sutinku. Bet kur gi anglai, jei visi bėga?

Slampinėdami randam didžiulę lentą, pilną pranešimų apie lėktuvų skrydžius. Galvas atlošę, ją stebi kelios dešimtys žmonių. Sustoju ir imu sakitinėti. Lėktuvo į Varšuvą šaties tokie stropūs. Kai su nematau. Staiga lenta sučežė, laukiau eilės, pagriebė už sužiaurę ir tampa pilna gyvybės. Čezėdami sukasi skaičiai, uždami keičiasi mėsos. burgzdamos dygsta naujas valandos ir minutės. Lenta aprūpinta elektroniniais įtaisais ir informuoja daug geriau, negu ta gyva angliukė. Penkiolika minučių pavėpsiojau, išgyvenau bent tris tvarkaraščio keitimus. Tokios puikios lentos ir pas mus Detroito reiktų. Daugiau mes nebeklausinsime lentos mums viską pasakys.

Didžiausias mūsų rūpestis Londono aerodrome buvo Vida. Pernakt sirgdama ji labai nusilpo. Reikėjo ką nors daryti. Nuėjau su ja į pirmosios pagalbos būstinę. Labai maloni medikė aerodromo tarnautojos uniforma susirūpino. Taip. Jai reikalinga

pagalba, tik aš mažai ką čia galėčiau padėti. Iki lėktuvo turite tris valandas. Siūs - kime ją... į Angliją. Į Angliją? Taip. Nebijokite. Netoli. Pėsčios nuelsime. Tik mudvi dvi - jums nepartartina. Matot, formalumai. Tik duokite jos pasą. Reikės vizuoti. (Nežinojau, kad Anglija reikalauja vizų, kai visą vakarų Europa tų atgyvenų senai nusikračiusi). Ji parodo per langą man mūrus, kur yra medicinos punktas. Ten nebe aerodromo rajonas, nebe tarptautinė teritorija. Ten Vida praleido trejetą valandų. Kaip gydė? Davė injekciją, kuri raminančiai veikė. Paskui dar gavę tabletę ar piliulę. Viskas. Už vargą Vidutei atsilygino: pasė pusei metų vizą. Ir tai dar ne viskas. Ją į lėktuvą sodins be eilės. Su ja be eilės būsime įvesti ir mes penki.

Palaukite. Kad ir sodins be eilės, pirmą turime praeiti per saugumo kontrolę. Kontrolė Detroito ir Londone, tai visiškai skirtingi dalykai. Detroito viskas paviršutiniškai. Tas pats bus už savaitės Varšuvoj ir už penkių Romoj. Senos bėdos užsimiršta, o japonų ir arabų piratai sukelia pasaulinį skandalą tik mums sugrįžus. Anglai turbūt dėl Airijos maišakitinėti. Lėktuvo į Varšuvą šaties tokie stropūs. Kai su nematau. Staiga lenta sučežė, laukiau eilės, pagriebė už sužiaurę ir tampa pilna gyvybės. Čezėdami sukasi skaičiai, uždami keičiasi mėsos. burgzdamos dygsta naujas valandos ir minutės. Lenta aprūpinta elektroniniais įtaisais ir informuoja daug geriau, negu ta gyva angliukė. Penkiolika minučių pavėpsiojau, išgyvenau bent tris tvarkaraščio keitimus. Tokios puikios lentos ir pas mus Detroito reiktų. Daugiau mes nebeklausinsime lentos mums viską pasakys.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

JUOZO KARIBUTO

50 TEATRINIO DARBO METŲ

Aktorius ir režisorius, vėliau tapęs ir žurnalistu, Juozas Kaributas išleido savo memuarų knygą, pavadindamas TEATRINIO VARGO KELIAIS.

Savo įvadiniam žodyje autorius taip pasisako:

... "Tai kuklus žvilgsnis į praeitį ties 50 metų teatro darbo slenksčiu, kad išliktų rašytas paminklas lietuvių kultūros istorijai ir tiems, kurie kada nors lietuviško teatro praeitimi domėsis. Tai daugiausia istoriniai pėdsakai mėgėjų teatro, kuris buvo kurtas, palaikytas ir puoselėtas niekad tur būt, lietuvių istorijoje nepasikartosiančiose sąly-

gose, kuris prasidėjo lietuviško kaimo kluone ir per okupacijas bei tremtį nusi-tęsė iki Pacifiko pakraščių Amerikoje."

Knyga, anot autoriaus, kukli ta prasme, kad neišleista į užkulisinių nuotykių atpasakojimus, žumoristinio stiliaus ieškojimą aprašant, ar pan., kad pritrauktų skaitytoją. Teisybė, kad kukli, o vienok patraukia skaitytoją savo chronologiniu nuotaikingu pasakojimu, lengvu, aiškiu sakiniu, idiomomis nuotraukomis, pradedant nuo apie 1919 m. prasidėjusių kluoninių vaidinimų Gaigalų kaime:

"Nuo tada Gaigalų kaime prasidėjo labai garsūs vaidinimai, kuriuos tada vadindavo "lietuviškais". Na, ir plaukdavo žmonės į lietuviškus vaidinimus. Nepamenu, kokį pirmąjį klotįme vaidinimą mačiau. Menu, kad su dideliu entuziazmu aš lėčiau paskui būrį vaikų, kuriuos vedė kaimo moterėlė. Nuėjome gana anksti. Vaidinimo laukėme kantriai, kaip kokio stebuklingo įvykio. Kai atsiderė uždanga, atrodė, kad nieko pasaulyje gražesnio ir nebegali būti. Artistai pasidažė, tokie gražūs. Smalsios akutės, vaikiškas naivumas gėrė kiekvieną žodį, sekė kiekvieną judesį. Ir nuo tada tvirtai nutariau, kad būtinai turiu pasidaryti artistu.

Kai baigėsi vaidinimas, išėjė iš klotimo, radome didelę akinančią tamsą. Ėjome per dirvas, plevas, griūdami, bet linksmi, kad nešame didelę naujieną. Štai, matėme pirmą kartą lietuvišką vaidinimą. Matėme pirmąjį. Mat tada buvo tik generalinė repeticija, į kurią leido tik mažiukus ir senus. Mano suaugę broliai ir seserys dar nebuvo matę ir aš tuo pasididžiudamas čiauskėjau visą dieną, pasakodamas visas vaidinimo smulkmenas.

Tokie klotiminiai vaidinimai būdavo pavasariais, gegužės antroje pusėje arba birželį. Tada šilta, ir nereikia klotime stidinti, o ir šokiams dirvonai laisvi.

Per visą žiemą repetavom. Artėjo pavasaris. Kaip tada sakydavo, prasidėjo polaidžia. Ledus nešė upeliai ir purvas neišbrendamas, bet jaunystės energija viską nugalėjo. Kada atėjo pirmosios dienos, mes nustatėm, kad spektaklis turi būti įvykti virželio 16 d. Pajarsko klotime. (1930 m. Red.).

Menu kaip kalėme sceną audeklais. Net ir lubas iškalėm audeklais. Vėžėm sienojus suolams. Sunkų darbą lengvai dirbome, nes paruošti vaidinimą, tai buvo didelis kultūrinis laimėjimas ir džiaugsmas. Dar retas tais laikais kaimas vaidinimo šventę turėjo. Režisavo mokytoja O. Dundulytė. Vaidinimo laikas artėjo. Ėmėme rūpintis leidimu. Deja, nebuvo taip lengva. Šimonių valsčius vilkino iki paskutiniųjų dienų. Jau buvo viskas vaidinimui paruošta. Aptvertas didelis, gražus dirbonas šokiams. Iš Kupiškio pakviestas dūdų orkestras. Bet leidimo vis dar nebuvo. Skubiai vykstų į Panevėžį pas patį komendantą. Išdėstau reikalą, ir per didelį vargą, visų vaidintojų dideliame džiaugsmui, leidimą parvežiau.

Juozas Kaributas Valstybiniame Teatre Kaune. F. Šilerio "Mažutinis klotis" (dramos "Trabantas" rež. J. Kaributas).

1938 metais prie Darbo Rūmų atidarė dramos studiją, kuriai vadovauti buvo pakviestas kaip tik iš Vakarų grįžęs teatralinius mokslus baigęs J. Miltinis. Nuvykstu. Sėdžiu, laukdamas egzaminų, ir kinkos man dreba. "Vilkas ir erikas" pasakėčia atpyliau. Toliau eilėraščių, nepamenu kokį, bet man baigus, Miltinis tarė "aš tikėjau blogiau". Po to dar pridūrė: "Sakyk man, kodėl gi deklamudamas, ten į dangų bakstelėjai pirštu?". Aš raustu ir nežinau kaip aiškintis, o pagaliau iš tos baimės net nepamenu ar tikrai į dangų bakstelėjau smaliūgu pirštu.

Egzaminus išlaikęs, kaučiausi kaip devintame danguje. Atrodė, kad taip nebėtoli iki teatro slenksčio. Bet, deja, taip nebuvo. Dideliame veržlumui gyvenimas stato dar didesnes kliūtis. Tai supratau kiek vėliau.

Tai buvo 1945 m. rudenį. Atsidūrėme Vokietijos šiaurėje, kur prie Hamburgo įsikūrusioje lietuvių Fischbeko stovykloje radome laikiną prieglobstį. Stovykla buvo didelė. Gera aprūpinta maistu. Tad žmonės ir teatro pasigedo. Tuoju buvau pakviestas meno vadovu ir paprašytas sudaryti iš vietinių pajėgų dramos trupę. Norinčiųjų atsirado. Pirmas kuklus "Palaiminti būkite" trijų veiksmų scenos vaidinimas dar tų pačių metų rudenį ir buvo suvaidintas.

Tai buvo lietuvių komiteto globojamas vienetas, kuris intensyviai dirbo. Žinoma, laiko nestigo. 1946 m. vasario mėn. 16 d. Lietuvos nepriklausomybės minėjimui skubotai sulipdžiau montažą "Tremtiniai". Sukviečiau geriausius vaidintojus, o vokaliai talkinti - ten veikiantį V. Verikailio vadovaujamą chorą, kuris tikrai gražiai vokaliai mūsų pastatymą parėmė. Montažas susilaukė nepaprasto pasisekimo. Unros atstovai sveikino. Klausinėjo, teiravosi. Juos sudomino ne tik spalvingas atlikimas, bet ir turinys.

Žmonės žiūrėdami montažą, verkė. Kitaip sakant, auditorija buvo mūsų. Tais laikais ištartas žodis apie paliktą tėvynę spaudė ašaras kiekvienam.

Fischbeko stovykloje 1946. II. 16 vaidintojai, atlikę "Tremtinių" montažą; iš kairės I eilė - Savickaitė, Skabeikienė, rež. J. Kaributas, Taurienė, Markevičiūtė; stovi Duobaitė, Šiaučius, Vaitiekaitienė ir kt.

Kinderių kaimo vaidintojai, 1931. IV. 19 pastatė Petrulio 4 veiksmų "Drama miške"; sėdi Valerijonas Jonušys ir Elzė Pajarskaitė, už jų Juozas Baršauskas; stovi - Pranė Dundulytė, Bronius Bekevičius, Ona Dundulytė, Juozas Kaributas, Jonas Bekevičius ir Julija Pajarskaitė.

Kokia buvo sensacija, kai susirinkusiems mokytoja perskaitė porą komedijų ir išrinko artistus spektakliui. Tada mes jau jo nebevadino "lietuviškais". Bet prieš tai, rodos dar 1926 metais, pats jaunimas labai apsišviesusio Jono Subatavičiaus vadovaujamas ėmė ruošti Naujųjų Metų sutikimą. Patys parašėm pasirodymui tekstą, kuris buvo labai menkas, nesudėtingas: veikė naujieji ir senieji metalai, kokios tai vaidilutės ir t. t. Bet, deja, repetavus ilgoką laiką ir jau generalinę repeticiją Naujųjų Metų išvakarėse turėjus, leidimo iš policijos vaidinti negavome. Kaip tik tada buvo įvykęs perversmas, nušalinęs prezidentą Grinių. Taigi, karo stovis. Nieko nepadarysi. Tačiau daug svečių privažiavo, kaime putojo alus ir skambėjo daina, bet vaidinti neleido. Tad, kiek atsimenu, uždangstėm marškomis mūsų gryčios langus, stalo vietoje įrengėm paskubomis sceną, sukvietėm patikimus žiūrovus ir vaidinoms. Nereikėjo grimo, tik kostiumus, kokius ten mes turėjome, užsivilkome kitame kambaryje. Vaidinom. Kita publika nežinojo, kad čia vaidinimas vyksta, ir šoko pas kaimyną, harmonikai be paliovos grojant. Baimė ėmė, bet vaidinimas įvyko. Tai buvo tarytum istorinis įvykis, nes pirmas vaidinimas tame Kinderių kaime. Pirmas ir slaptas. Tai buvo gyvenimo ironija: seniau reikėjo slėptis nuo caro žandarų, dabar nuo savų lietuvių. Tada, žinoma, buvo labai skaudus pergyvenimas.

Juozas Kaributas 1945 m. galė gavo iš Draugo korespondento kredencialus ir gyvendamas Kalifornijoje, turėjo progos susitikti su filmu pasauliu, supažindinti visą eilę žymesniųjų aktorių ir režisorių su lietuvių gyvenimu. Daug jo aprašymų apie Hollywood'ą yra tilpę mūsų spaudoje.

Dešinėje - Kaributas supažindina Mickey Rooney su Lituaniais.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Migracija Floridon - Dr. J. Keškelis

(Tas iš praeito numerio) rano. Šis medis po vasario Pats St. Petersburg'as, mėnesio pasidengia vient tik kad ir nedidelis, tačiau vi- raudonais žiedais, panašiais sas gyvenimas ir privalumai orchideja. Šis restoranas modernaus didmiesčio. J- turi daugelį įvairaus stiliaus me randasi daug didžiųjų salių. Viena jų-Grand Ball prekybos centrų- "plazza", salė yra replika Europos daug patogių bibliotekų, karalių rūmų salių. Sakoma, Gulfporte randasi Pietų Flo- kad būnant St. Petersburg'e ridos U-to juridinis fakulte- ir nematyti Kapok Tree Inn, tas, Bayfront Centre vyksta- tai tas pat, kad būti Romoj patys geriausi Amerikos ar- ir nematyti popiežiaus. tistų ir grupių pasirodymai: St. Petersburg'as yra ir opera, drama ir t.t. Daug žuvautojų rojus, ypač de So- įvairių muziejų, puikių par- to Parke, kur yra ilgiausias kų; pav. Sunken Gardens, 1000 pėdų tiltas- molas su kuris apima 5 akurus ploto, visais meškeriotojams pa- randasi virš 5.000 įvairių togumais. rūšių gėlių, krūmų, medžių. Iš St. Petersburg'o taip Ten pat yra ir didžiausia pa- pat galima pasiekti vienos saulyje suvenyrų krautuvė; dienos išvykimu įvairias i- Paskutinės Vakarienes ir ki- domybių vietas. Pav., per- tų biblijos epizodų pavaizda- pusantro valandos automo- vimas natūralistiniai. Golfo bilių galima nuvykti i- aikštės, arklių, šunų, jachtų pasilinksminimo parką Dis- lenktynės, vaško muziejus. ney World; už 30 mylių- Randsi ir seniausias pa- Tampa su Busch Gardens; saulyje namas- 1900 metų Sarasote, už 30 mylių-Ring- senumo, išskaptuotas Kali- ling Cirką, meno ir kitokius fornijos raudonojo medžio muziejus.

40 pėdų aukščio, apie 12 pėdų Niekur pasaulyje neteko diametro vidury. Specialiai užtikti taip gerų ir pigių turistams miestas pastatė restoranų, kaip kad čia. Per- modernų molą, kurio gale nauj 8 įvairių formų bei ats- atvirkščios piramidės for- mų penkiaaukštis pastatas, kirų savininkų restoranuose iš kurio apžvelgimo balkonų pletūs kainuoja nuo 2 iki 2. galima gėrėtis apylinkės 50 dol. Valgyk, kiek nori ir valzdais.

Gal didžiausią išpūdį su- daro dvilypis, ties viduriu ir įvairiausių gėrimų (be 155 pėdų aukščio išgaubimu, svaigalų). Tik "lietuviško tiltas, po kuriuo gali pra- prašymo" ir patarnavimo plaukti didieji okeaniniai lai- trūksta...

III - Klimatas

Koks St. Petersburg'e kli- matas? Bendrai imant, yra panašus kaip visoje Floridoje. Tūristus patraukia ir kita matas? Bendrai imant, yra įžymybė- du Kapok Tree restoranai. "Kapok" (kal- tik netaip drėgnas. Nak- bama, kad tai lietuvių kilmės tys kiek vėsesnės negu die- "kapoti") medžio sėkla, nos metu, žiemą kiek vė- atvežta prieš 500 metų iš slau, negu Miami ir jo apy- Indijos senovėje lietuvių linkėje, tačiau spriskaito dar gyventos vietos... Tas me- glausia saulėtų dienų. St. Pe- dis (jo šakos apie 200 pėdų tersburg'as ir jo apylinkėse ilgio) randasi prie jo vardu to yra vadinama Suncoast. pavadinto pagrindinio resto- Jeigu visa diena yra be sau-

Šiuo metu vyksta Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Naujiems Nariams Įrašyti 1978 m. Specialus Vajus

Susivienijimas kviečia visus geros valios lietuvius ir jų draugus įsijungti į SLA narių šeimą ir pasinaudoti šio VAJUS lengvatomis ir privilegijomis.

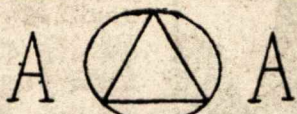
Norime atkreipti ir esamųjų Susivienijimo narių dėmesį, kad ir jie gali pasinaudoti vajumi ir nepraleisti šios progos apsidrausti pridėtinėmis apdraudomis.

- Dabartinio Vajaus metu duodama didelė, net 50% NUOLAIDA nuo pirmųjų metų metinių mokesčių.
- Apsidrausti galima iki 70 metų amžiaus, netikrinant sveikatos.
- Aplikantai nuo 1 iki 60 metų gali apsidrausti nuo \$1,000 iki \$5,000.
- Aplikantai nuo 61 iki 70 metų gali apsidrausti \$1,000 arba \$2,000.
- Per šį Vajų galima pasirinkti sekančius apdraudų planus:
 - Viso Amžiaus Mokama apdrauda (Whole Life V-1)
 - Viso Amžiaus-Mokama tik per 20 metų (20 Payment Life V-2)
 - 20 Metų Taupomąja apdrauda (20 Year Endowment V-3) ir
 - 10 Metų Taupomąja apdrauda (10 Year Endowment V-X)
- Po trijų metų nariams garantuojamos neprarandamos apdraudų vertybės (Cash Surrender ir Paid-Up Value)

Smulkesni informacijų ir specialiai šiam VAJUI pritaikytų Non-Medical aplikacijų galima gauti pas vietinį SLA Organizatorių ar Finansų Sekretorių. Taip pat galima kreiptis ir į Susivienijimo Centra:

Lithuanian Alliance of America
307 W. 30th Street
New York, N. Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

Prašydami aplikacijų, pažymėkite savo gimimo datą (mėnesį, dieną ir metus), tada siunčiant aplikacijas Jums bus pranešti apdraudų mokesčiai.

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS;
BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA
NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ
GYVENIMĄ IR NORI NUSTOTI GERTI -
ATEIK PAS MUS. MES GALIME
TAU PADĖTI.

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ (Lithuanian A.A. Group)

susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, LaSalle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieskantiems pagalbos. Atejęs pas mus - nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namų) arba 489-5391 (darbo tel.), Juozui S. 631-6834, Henriui N. 277-7868.

H. Adomonio nuotraukoje 1976 m. Kalėdų metu Floridoje. Detroitiškis jaunimas: iš dešinės D. Astašaitytė, sesutės Petersonaitės, inž. Černius ir jų tarpe montrealietė Vida Adomonytė ir kt.

lės- tai dienraštis Evening Independent platinamas veltui, kaip leidėjo testamentu kad yra parašyta ir paprotys įvestas nuo 1910 metų. Per 67 metus buvo tik 261 diena be saulės ir tiek dienų buvo veltui dalinamas tas

PASaulio LIETUVIŲ DIENOS

PLD LEIDINIAI, SUVENYRAI IR INFORMACIJA
Pasaulio Lietuvių Dienų metu bus platinami sekantys leidiniai:

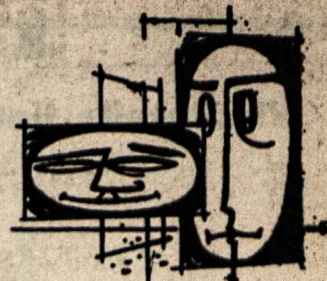
1. PLB Seimo leidinys. Red. Stasys Barzdukas. Ten tilps ir Seimo programa ir PLB veiklą liečią klausimai.
2. V-ios Kanados ir JAV Lietuvių Dainų Šventės Leidinys. Red. Česlovas Senkevičius. Leidinys apima chorų sąstatą ir Dainų Šventę apimam.
3. PL Sporto Žaidynių leidinys. Red. arch. Algimantas Banelis. Leidinys lies spalvingą ir įdomią lietuviškojo sporto istoriją šiame kontinente nuo pat 1950 m. pradžios.
4. PLD Vadovas. Red. A. Rinkūnas. Čia tilps visų renginių programos, laikas, vieta ir kita reikalinga informacija.

Visų leidinių tiražas gana ribotas, todėl patartina tuoj atvykus į PLD juos išsigyti, nes tai liks kaip suvenyriai PLD leidiniai ir daugiau jų nebus spausdinama. Taip pat bus platinami PL ŽS paruošti suvenyrai: įsivos, metaliniai atlapo ženklai (taip pat Dainų Šventės ir PLB Seimo), prie automobilių atitranskos belistiko klijuotės, marškinukai, bokalai ir stiklinės su Žaidynių ženklų. Leidinius, suvenyrus bus galima išsigyti kiekvieno renginio patalpose: Royal York viešbutyje, Maple Leaf Gardens ir Etobicoke Olympium, o taip pat Toronto Lietuvių Namų informacijos būstinėje.

• Kadangi Dainų Šventė vyks sekmadienį ir nebus kitų komercinių pramogų, todėl bus galima pasinaudoti Maple Leaf Gardens kaimynystėje esančiomis aikštėmis statyti mašinas. Tačiau šiaip būtų patartina vykti College St. tramvajumi: priveža prie pat Maple Leaf Gardens. Arba vykstantieji požeminio sistema, perlipa iš Bloor-

danford linijos Bloor-Yonge stotyje ir Yonge požeminiu važiuoja į pietus iki College-Yonge stoties (antra stotis nuo Bloor-Yonge sankryžos). Toronto Lietuvių Namuose veiks informacija 16 valandų ir dieną ir tel: 532-2911 bus galima gauti atsakymus bei patarimus į visokius klausimus. Todėl, reikalingi esant, prašoma šiuo informacijų teikimu pasinaudoti. Informacijos būstinė: Toronto Lietuvių Namai, 1573

KREVI VEIDRODŽIAI

KAIP KAIKAS TAIP SUPRANTA...

ŽMONIŲ - išmintis mūsų Bernelių kaimo Kerdžių Mokykloje buvo vadinama - Sielos Griaučiais.

ŽMONIŲ - protas - Sielos Raumenimis.

ŽMONIŲ - bendravimas ir visakeriopas evangelia-vimas - Sielos Virškinamojo Trakto Apsireiškimu.

Anuo metu ir ne taip seniai, Pasaulio Sveikatybos Mokytojai savo ypatingoje viršūnių konferencijos sesijoje - pakeitė savo akademinio žargono terminologiją. Esą - amžinajame žmogybės gyvenime, jo pradmėje ir baigmėje - visa yra keičiami kaip vystyklai...

Užrašė - Karolis Fairas

Bloor st. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Informacija bus teikiama įvairiais reikalais: adresų ir kelių suradimas, garažų, vaistinių ir gydytojų adresai, kur pagalba teikiama 24 valandas išties. Taip pat bus galima išsigyti už prieinamą kainą Toronto miesto žemėlapius ir veltui gauti Toronto viešojo susisiekimo- is- kaitant ir požeminių traukinių sistemos tvarkaraščius. • Liepos 1 d., šeštadienį, 8 val. v. Royal York viešbutyje įvyksta didysis Pasaulio Lietuvių Dienų susipažinimo vakaras-šokiai. Parengimas vyksta Convention Floor, kur randasi Canadian Room, Ontario Room, Toronto Room, PLD Informacija

Pasaulio Lietuvių Dienos Toronte, Kanadoje

1978 MT. BIRŽELIO MĖN. 28 D. - LIEPOS 3 D.

PLD SUDARO ŠIE DIDIEJI RENGINIAI:

PASaulio LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMAS

PENKTOJI KANADOS IR JAV LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ

PASaulio LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

Šiais renginiais bus paminėta s 60 metų Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo ir 40 metų tautinės olimpiados Kaune sukaktys.

Kviečiame ruošti ir dalyvauti, nes visi esate laukiami. Tad iki malonaus pasimatymo!

Organizacinis PLD Komitetas
1011 College Street, Toronto, Ont.
M6H 1A8 - Canada

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. nakties.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stonkevičius, 1053 Albalen Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

PRENUMERATA \$ 10.00 metams ir \$6.00 pusei metų.

KELEIVIS

PUBLISHING COMPANY

TEL. 268-3071
PUBLISHERS OF THE LITHUANIAN WEEKLY SINCE 1905
636 EAST BROADWAY • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Tony's Photo Studio

2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNOŠ
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

W. LAPENAT

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

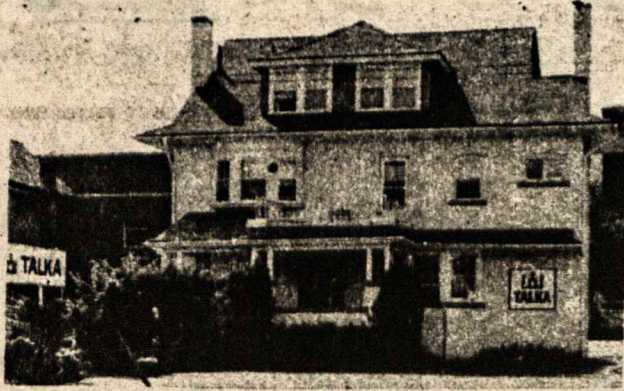
79 Woodfield Drive, Ottawa, Ont.

- PRIVATI INDUSTRIJINĖ IR KOMERCINĖ STATYBA, darbai atliekami sąžiningai ir prieinamomis kainomis.
- Engineering & designing potarnavimas.
- IN-GROUND Swimming Pool statyba (10 year guaranty).

TEL. (613) 225-4001

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$10,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 7 1/2%
term. depozitus 1 m. 8 1/4%
term. depozitus 3 m. 9 1/4%
pensijų fondas 9%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 10%
nekiln. turto pask. 9 3/4%

PENSININKŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. gegužės 4 d. pensininkų klubo Rambynas nariai buvo sukvieisti susirinkimui, veiklos reikalams aptarti. Nagrinėjant išvykų galimybes, nutarta vykti į Buffalo Zoologijos Sodą, kiek vėlesniu laiku.

Liepos 8 d. numatyta rengti gegužinę Pr. ir Onos Budvidžių nuosavybėje prie Erie ežero, kur juodu turi net tris vasarnamius ir didoką laivą plaukinti ar žvejoti. Šalia to, apstu ten ir medžių, mėgstantiems pailsėti pavėsyje.

Pirm. Enskaičio pranešimu, valdžios trijų aukštų rūmai, skirti etninių grupių naudojimui, pardodami už 90.000 dol. Šiam reikalui Rūmų vald. organai ieško lėšų. Kolkas nustatyta 5 dol. suma asmeniui lyg ir akcija. Tokių akcijų jau nupirko 50 klubo narių.

Baigiant susirinkimą, klubo narė A. Jankūnienė pasikaitė keletą eilėraščių. Kiekviename susirinkime stengiamasi įnešti truputį ko nors naujo, kad nebūtų taip pilka kasdienybė. Labai gražu, kad randasi žmonių šiame reikale padėti. Susirinkimui pirmininkavo Pr. Enskaitis ir sekretoriavo A. Mingėla. Dalyvavo per 50

ISTORIJOS MOKSLAS

Tiesa, ypač demokratinuose kraštuose istorikams yra duota itin didelė laisvė istorijos tyrinėjimui srityje, Jie nevaržomi jokių totalitinių dogmų, kaip diktatūrinuose kraštuose.

Patį istoriją demokratiniam pasaulyje suprantama kaip kūrybinę (patirtoji ir išaiškintoji) praeities įvykių proza. Tą prozą kuriant, be abejonės, nesvetimos yra ir žmoniškosios klaidos. Tas klaidas nurodo kritikai, jas atitaiso, nepilnus pasakymus ir nurodymus papildo.

Patį ankstyvoji istorija niekad nebuvusi per daug kritiška saviems faktams. Ji ir iš šalies kritikų ne daug turėjo arba jų visai nebuvo. Todėl ankstyvąją istoriją sena Britų Enciklopedija (iš 1890 m.) ir vadina artistiška, vietoj — net embrionine istorija, su daug emocijų, vietoj — ir fantazijos. Geras, nors ir patetiškas, netgi humoristinis pasakojimas apie gilią senovę — istorikų būvęs laukiamas ir dažnai rimta medžiaga paverčiamas įvykiu.

Dėl stilistikos istoriko darbe, pasakytina, kad ji nemažiau jam svarbi ir reikalinga, kaip literatūros kūrėjui. Rašto stilistika — mokėjimas tiksliai ir patraukliai

narių.

Melchijoras Pūtelė

- Atitaisymas: NL 20 nr., Hamiltono skyriuje apie pensininkų renginį, moterų dalininkinių grupę minint, praleista St. Sukaitienės pavardė. Už neapsižiūrėjimą atsiprašome.
- J. Zurlis ir Br. Venslovas grįžo iš trijų savaitių ekskursinės kelionės po Europą. Buvo aplankyta Šveicarija, Egiptas, Izraelis ir Italijos sostinė Roma. Keliautojai matė daug gražių ir istorinių dalykų. Kelionė yra labai patenkinti. Ps.

"AIDO" KONCERTAS

Audo Choro atstovų gimnastikos koncertas tris dienas trukęs balandžio 29 d., praejo su labai dideliu pasisekimu. Jaunimo Centra pripildė ne vien hamiltoniečiai, bet buvo atvykę ir iš tolimųjų vietovių. Visi norėjo išgirsti Aidą, dainuojantį pirmą kartą su nauju vadovu, nauju solistu. Aidas neapvykė klausytojų: jaunasis choro vadovas muz. J. Govėdas ne tik gabus akomponiatorius, bet puikiai sugeba valdyti būrį jaunų dainininkų. Choras Aidas klausytojų buvo gausiai plovė palydėtas, o ypač dainos, kartu su sol. R. Strimaitė. J.P.

Atkelta iš 3 psl. išdėstyti savo mintis — yra didelis ir brangus turas šiam pasauliui ne tik rašytojui, žurnalistui, istaigos darbininkui, istorikui ir, netgi elliniam piliečiui, kuriam teprisielina į metus vieną kitą laisvą parašyti.

Čia prisimena man užrašytas Gerb. Lektorės dr. V. Sruogienės anekdotėlis (turis, deja, begaliniu daug tiesos), jog rašyti trumpiau yra daug sunkiau, negu vartojant daug žodžių. Esą, viena XVIII-jo am. rašytoja, kaip post scriptum prie vieno laiško pridėjusi tokį paaiškinimą: "Šiandien rašau ilgesnį laišką, nes trumpesniau neturiu laiko".

Iš tikrųjų, trumpi, kondensuoti sakiniai, trumpai išreikštos brandžios mintys — yra daug sunkiau sukurti, negu ilgais išvedžiojimais ką nors pasakyti ar parašyti. Čia ir yra stilistikos reikalas.

Naudotasi: Prof. dr. Pr. Skardžiaus, St. Barzduko ir J. M. Laurinaičio Liet. Kalbos Vadovu, Liet. Encikl. I, IX ir XVIII tomais, Enciklopedija Britannica 1890 m. ir Str. "Svarbesniųjų Lietuvos Istorijos šaltinių apžvalga", 1963. XII. 17 d. atspausdinti — "Tėviškės Aiduose" Australijoje. Pr. Alšėnas.

popietė savuose namuose

A. LUKOŠIUS

ŠI KARTĄ APIE SAVE

Tikrai galima tvirtinti, kad tikrai dukteris ryškesnė ir beveik nepamirštami nutikimai atsitiko visame tvirtame mano vyriškajame gyvenime.

Pirmasis, tai ką gi, dar visai iš trapios ir galimai sakyti, šlapios kūdikystės, bet gi, visam mano gyvenimui pasitkęs atmintis...

Tą dieną mat buvau mandras, nes kaip tik išmokau kaip reikiant ant nuosavų kojyčių pastovėti. Tai gi, nusprendžiau sau: velnėlop nuo šandien tas nevyriškas ir nemodernus repečkiojimas keturtoimis. Pėdų šliaužiojimas taipogi jau buvo per daug įgrįšęs ir tiesiog daugiau nebeviliojo.

Gal būt, kad tas mano atradimas tr būtytų tapęs palaimintu, jeigu ne ta praeitė, dar tr šandieną mano akyse teberetęsanti, vešiai dūgėlėmis prizižėlus, akmenų bei visokių kitokių griozdų tr atmatų krūva tenai patvartėje, kluono gale.

Didžiausia mano bėda buvo tada, kad aš, darydamas tuos pirmuosius tr lemtingus žingsnius, visai dar nežinojau tr nemokėjau, kaip tr kad reikta sustoti, Lyg tyčia, tr ta visa pakluonė į aną pusę ėjo truputuką pakalnyn.

Ir taip, nežinodamas, kaip reikta naudoti jauno žmogaus kūne esančius stabdžius, arba kaip pasistiekti šonai, visai jau nekalbant apie bet kokią apstuktumą arba atgalios sugrįžimą, pradėjau tr savo gyvenime pirmąjį tr nuostabių žygių... Pristimenu... Labai jau buvau nudžiugęs, nustebęs, tiesiog, sužavėtas. Tik pamanykite! Stoviu, netur nešliaukau, žemėn nekreientu, net tr pats tuo atkičiu. Va, štai, jau... keltu vieną kojytę, po to kitą, tr vėl tą pačią...

Nestvertu iš džiaugsmo, tik rankutėmis plasnau, lyg svarą palaikau, nors ant žemės dar stoviu, betgi man regist, kad aukštai padangėmis skrendu...

Bet va, kasgi tai? Kodėl tos mano kojėlės taip skubina? Vos besuspėju aš jas kilti.

Griūti tai dar negrūnu, dar vis išsilaikau. Ir štai va čia, tą mano žygi stebintieji, visas klemas suriko, sukliko, sukudakavo, tiesiog, pragarėškė balsais. Antys, žąsys, vištos, pašokos, kaip ant žartų pasprigintos.

Tik jau daug vėliau po to, žmonės kalbėjo, gerai draugai man pasakė, kad aš tada visiška nleko neatbandomas tr nesitįjodamas, tiesiog tarytum iš šautuvo šoviau tr pasitvirtau toje dūgėlų-atmatų krūvoje.

Buvo kalbama, kad po to buvo daug riksmo, dejonų, almanų, tik aš deja tos dailės jau nebeprisimenu.

Būk tai, po to įvyki atsauginti asmenys/ tikriausiai, mano gimdytoja/, jau daug rūpestingiau manimi rūpinosi, tetsingiau — mane mokė to meno, kaip reikta žengti gyvenimo keltu...

Antrasis, taipogi dėmesio vertas, jaugl po daugelio metų man pasitkęs atkimas, galima sakyti, dar giliau įstrigo mano širdin tr atmintin. Atsitiko tai, jau pačtame vyriškajame mano gyvenimo laikotarpyje, kada pilnai jau buvau suaugęs, su-

brendęs, toll gyvenimo keltu pažengęs.

Daugelį metų karlavęs, pušę pasaulio apkelavęs, beveik tiek pat tr praradęs, staiga... nei iš šio, nei iš to pasitjutau, kad manyje tr vėliai atbunda įvairiausi žmogūtiškėji, per visas tas karų makalynes veik visai pranykę, užgesę jausmai. Taip sakant, ryškiau bet bet kada, aš tr vėliai pajutau tą nepermaldausamą pašauktimą moterystės stonai.

Kadangi jau buvau visiška priņkęs tr laikas darbavosi ne mano naudai, — prieš akis iškilo tiesiog ženatvės reikalas... Pristiklausęs įvairiausių gyvenimo žinovų dariau taip...

Pirmausai, bet kokios tai visiška nenorėjau tr su bet kuo neprasitdėjau. Dar nuo kareivėškų dienų gūlat širdyje, tarytum kardu įrėžtą, vis nešiojau tr, galima sakyti vleitintėlį, išganingą, mane iki stelos gelmių sužavėjusį posakį: "Jeigu jau jojt į peklą, tai jok nors ant gero arklio". Dėl to gi tr buvau nepermaldausamai atsargus. Į čia pat gyvenančias beveik visiška dėmesio nekreiptau, nesidomėjau, su visomis net iš tolo prastlenkdavau.

Pagaltau gi, užkluvo vėna tr ant mano meškerėlės. Pamanykite tik... Atsitiko visai taip, kaip svajojau. Susitavėjo manimi net kitose šios planetos pusėje beždėdama, tr tikriausiai tai, kaip tr aš — gražios, laimingos ženatvės betrokšdama.

Meilė pražydo oro paštu. Labai gražiai stengiausi antvoko užrašyti savo tr jos tos adresus. Kuo rūpestingiausiai paseilindavau, suriktuodavau tr užkljuodavau ženklukus. Na tr ką gi, tai darydamas, tikriausiai kad gero kal prartinau savosios laimės valandą...

Padangėmis ji atskrido, prēmė iš mano virpančių rankų gėles, truputuką šypstelėjo, tr jau tuo pačiu mano iki šiolei gana aprambėjusią krūtinę pripildė iki tolet dar nepatirtos laimės šiluma.

Šauntos buvo mūsų vestuvės. Svetaitai ne tik užė, uilavojo, bet tr į mudu vis žvilgėjo, meilų žodelių nesitgaldėjo.

Ntagarą sau pasitinkome povestuvinė kelionė. Iš tikrųjų, tai nelabai tr pristimenu kaip mudutenai atsitrado me... Bet va ko, tai jau ne kaip negalų pamirštė...

Kat sekančią dieną mudu apstikabinę vaikštinojome tik įstmylėjusiems tr jaunavedžiams skirtais parko takeliais, staiga išvydome, kad beveik pusė mūsų vakarykš-

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/4% už 1 m. term. dep.
8 1/2% už pensijų ir namų planą
7% už taupymo s-tą
7 1/2% už spec. taupymo s-tą
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9 1/2% už asm. paskolas
9 1/4% už mortgičius

AKTYVAI virš 19 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149
M6P 1A6

Balio Maskeliūno

IVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ

VISŲ RUŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

Tel. 251-4864 arba 251-4025 — Namų tel. 277-0814
2405 Lake Shore Blvd. West, Suite 403, Toronto, Ont. M8V 1C6

APDRAUDA INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, S.D.
2224 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO
Visais kelių reikalais
betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

čios vestuvinės puotos dalyvų visur seka tr stebi mus Dievulėliai tu mano! Ir kodėl gi? Mes tai mes, bet kogi jems čia dabar pritretkė, ko jie visi čia dabar atstabaladojo? ... Negi dar vakar į mums neprisitūrėjo, neprisitūgė? Vienas kitam į akis pasitūrėję, mudu tylliai, be žodžių, pirmą kartą jau moterystės stono gyvenime, pagalvojome vieną tr tą patį...

Didžiausia paslaptimi liko tr tai, kad vos mums sugrižus iš tos, galima sakyti tiesiog, dangiškos kelionės, netrukus iš namo savitinko kurtis daugiausiai vestuvių metu mums žavėjosi, retiški simpatijų, visko linkėjo, gavome įsakymą nedelsiant išsiskraustyti...

Tokė tai buvo mano pirmieji šios žemiškos keltonės žingsniai, tokia tr mūsų moterystės stono pradžia.

LIETUVIŲ NAMAI

Sekmadienio Popietėje dalyvavo per 200 žmonių. Svečių Knygoje pasirašė Stasys Občarskas iš Anglijos, Tatarai tr Zubai iš St. Catharines.

REAL ESTATE — PERKANT — PARDUODANT —
PASKOLŲ REIKALAIŠ prašoma kreiptis į

CO-OP TRUST

Patarnavimas greitas, malonus, profesionaliai kruopštus ir kompetentingas
CO-OPERATIVE TRUST COMPANY OF CANADA
Mūsų įstaigos veikia visoje Kanadoje
Toronto jums patarnaus
Stasys Jokūbaitis
1310 Bloor St. W.
Tel. 537-1245
Ilgametis jo patyrimas, remiamas didelės bendrovės, užtikrins gerą patarnavimą

LN apmokėjo Paramos Kredito Kooperatyvui visas paskolas, kurios buvo gautos privačių asmenų vardu sumoje \$163,000.

Butų Statybos Komitetas š. m. balandžio 20 d. išsuntė klausimų laiškus visems užsiregistruavusiems dėl butų dydžių, kainų tr kitų reikalingų informacijų. Atsakymų gauta tik apie pusę išstutų laišku. Neatsakiusieji prašomi nedelsiant grąžinti anketas iki birželio m. 10 d., nes šios žintos yra labai svarbos Statybos Komitetui.

Pirmoji šios vasaros LN gegužinė įvyks š. m. birželio 18 d., sekmadienį, 1 val. p.p. HUMBER TRAILS PARKE, River Glen Rajone, prie Nobleton miestelio tarp 27 tr 400 kelto, važiuojant Kingside Road. Vieta puiki tr visems lengvai pasiekiamas. Užsakyti autobusų vyks nuo Lietuvių Namų 12.30 val. tr 1.30 val. p.p. Vietas autobuse rezervuokite LN tel: 533-9030, arba sekmadienio Popietėje.

Tepkite ratus, balnoktme žirgus, pažūrėkite į planus, sekime rodykles, o svarbiausia, neužmirškite tokia dieną pritaikytos šypsenos tr geros nuotaikos.

Rengta — LN Vyrat.
LN Jaunimo Būrelis š. m. gegužės 20-22 d. d. buvo surengęs Tėvų Prancūškonų vasarvietėje Wassagoje stovyklą. Dalyvavo apie 150 svečių iš Toronto tr Hamiltono. Stovyklai gerai vadovavo Martynas Yčas.

• "Co-op Trust Company of Canada", didelės nekilnojamo turto pardavimo įstaigos direktoriaus B. Kroņa pakviestas, Stasys Jokūbaitis, pradėjo dirbti viename šios įstaigos skyrių Toronto: 1310 Bloor str. West, (kampas Bloor ir Lansdowne Ave.). Tel: 537-1245.

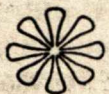
NEPRIKLAUDOMA LIETUVA

CHICAGO:

Amerikos karo veteranų-invalidų nauda vieną dieną metuose yra vykdoma rinkitavai gavėse. Štetmet tokia rinkitava buvo vykdoma gegužės mėn. 25 d. Iš lietuvų naujų atėvų karo veteranams talkintinkavo tr dau-gtaustai- 43 dol., - surinko Verutė Gaillenė, 27 dol. - Jonas Dekeris. Dar rinko Ašoldienė, Dubauskienė, Lte-plenė, Kizlatis, Motušis ir Žilėnas. Viso lietuviai surinko 199 dol. Stambiausia auka- 5 dol. buvo Justino Jasmanto.

Amerikos Karo Veteranų 9115 Posto vadovybė visiems rinkėjams ir aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Cicero vėkta dvi Lietu- vų Bendruomenės apyltnkės, dvi lietuvų respublikonų

st.catharines

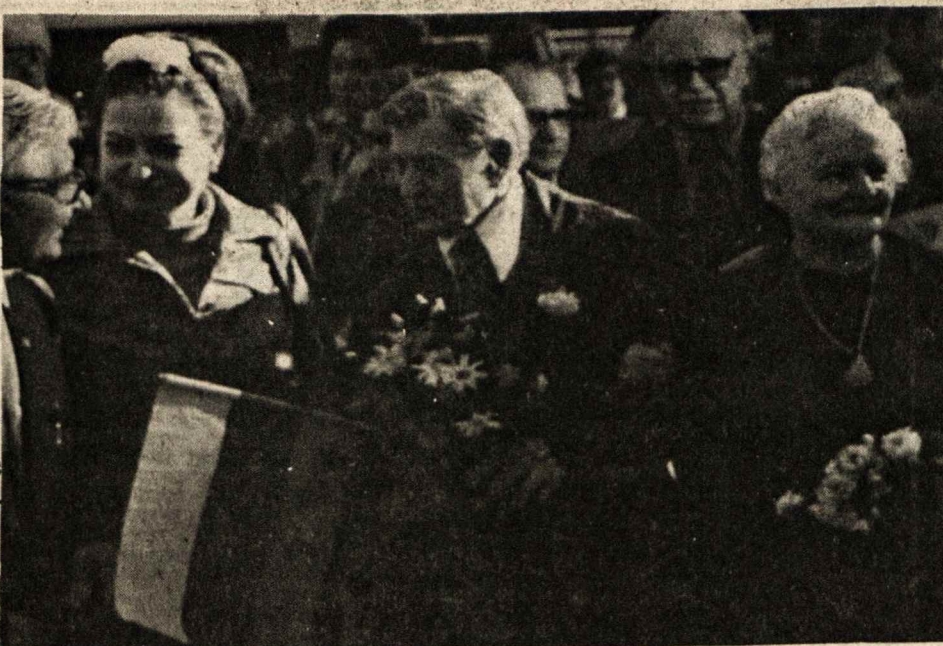
ATVYKO AUSTRALIETĖ. Šių metų gegužės 4 d. i Toronto aerodromą atskrido iš Australijos Felicija Nor- mantienė pas savo seserį Regina Norvaišienę i St. Catharines miestą. Pilnai galima buvo išvaizduoti, koks po 40 metų nesimatymo įvyko jų pirmas apsikabinimas. Viena kitą tol laikė, kol pasirodė džiaugsmo ašaros...

Kas tarnavo 5 pulke Kau- ne, Panemunėje, tas galėjo pažinti kapitoną Normantą. Felicijos vyras prieš 5-ius metus žuvo automobilio ne- laimėje. Paliko žmoną, dvi dukteris ir du anūkus. Fe- licija stengsis daryti žygius pasilikti šiame krašte, nes jai čia labai patiko.

Tūmaičių šeimoje augo 6 vaikai, trys seserys paliko Lietuvje ir trys šiaurės A - merikoje.

Tad linkime nuoširdžiai Felicijai geros sveikatos, laimės ir gerai išsikurti pas sesutę Reginą.

P. Polgrimas

Naujas atvykėlis A. Shopas priima trispalvę vėliavą iš J. Balčiūno, kai tik atvyko iš Lietuvos pas savo šeimą. Prie jo žmona ir duktė Palionienė.

(Perspausdiname Chicagos Policijos aplinkraštį, lietuviškai atspausdintą Marouette Parko gyventojams lietuviams. NL.)

PADĖKITE POLICIJAI
PAGELBĖTI JUMS

SUSTABDYKIME VAGYSTES IR NAMŲ ĮSIBROVIMUS

PAVOJUJUE AR NORINT SKUBIAI POLICIJAI PRANEŠTI APIE
VYKSTANTĮ KRIMINALINĮ NUSIKALTIMĄ, SUKITE TELEFONO
NUMERĮ 911

SKAMBINKITE 911 SKAMBINKITE 911 SKAMBINKITE 911

BŪKITE ATSARGŪS IR PASTABUS! SAUGOKITĖS NUO NEAIŠKIŲ ASMENŲ.
VAGYS IR NAMŲ PLEŠIKAI GALI POZUOTI ĮVAIRIAIS. INSEKTORIAIS,
CENZO RINKĖJAI, PARDAVĖJAI AR APSIMETĘ IESKANTYS DRAUGŲ AR
GIMINIŲ.
BŪKITE ATSARGŪS NEPAŽYSTAMŲ ASMENŲ STOVINIŲ PRIE DURŲ.
NAUDOKITE DURŲ LENCIUGĖLIUS IR NEPAŽYSTAMŲ ASMENŲ PAREIKALAUKITE
KREDENCIJALŲ BEI IDENTIFIKACIJOS DOKUMENTŲ.

PIRM IŠVYKSTANT IŠ NAMŲ ATOSTOGOMS AR ILGESNIAM LAIKUI,
SUSTABDYKITE SPAUDOS IR PIENO PRISTATYMĄ IR SUSITARKITE SU
KAIMYNU AR GERU PRIETELIU PASERGETI NAMĄ, IR PAIMTI FAŠTĄ IŠ
DEŽUTĖS.

BŪKITE BUDRŪS NUO NEPAŽYSTAMŲ ĮTARTINŲ ASMENŲ KRAUSTANČIŲ KAIMYNO
BALDUS, ŠALDYTUUVUS, GAZO PLYTAS AR BET KOKIĄ KITĄ TURTĄ.

SUSIŽYMKITE VISĄ SAVO JUDOMĄJĮ INVENTORIŲ, KAD REIKALUI ISTIKUS
LENGVIAU BŪTŲ SURASTI TEISĖTĄJĮ TURTO SAVININKĄ, O SAVININKUI
ATPAŽINTI SAVO NUOŠAVYBĘ.

Pasinaudokite namų nuosavybės identifikacijos registracija.
IŠGYKITE GERAS NAMŲ DURŲ SPYNAS, RAKTŲ RAKINANČIAS IŠ ABIEJŲ
DURŲ PUSIŲ.

NIEKUOMET NEPALIKITE NERAKINTŲ DURŲ NET IR TRUMPAM LAIKUI
IŠEJUS Į KIEMĄ AR PAS KAIMYNĄ.

William Woods
POLICIJOS VIRŠININKAS
8-ji POLICIJOS APYGARDA

Del tolimesniu informacijų,
kreipkitės:
Myron Trunk, POLICIJOS VIRŠILA
APYLINKĖS REIKALŲ SKYRIUS
8-ji POLICIJOS APYGARDOS BŪSTINĖ
TELEFONAS : 744-8224

A + A KAROLINAI BUTKIENEI

mirus, jos dukrą
GINĄ ČAPKAUSKIENĘ ir
artimuosius nuoširdžiai užjaučia -
Dana ir Juozas D a n i a i

Mūsų Kredito Unijos narei

A + A

KAROLINAI BUTKIENEI

mirus, jos dukrai Ginei Čapkauskienei ir artimiesiems
nuoširdžiai užuojautą reiškia -

Montrealio Lietuvių Kredito
Unijos "Lito" Valdyba

Susijienijimo Lietuvių Amerikoje ilgametel narei
K. BUTKIENEI netikėtai mirus, nuoširdžiai
užuojautą reiškiamo G. M. ČAPKAUSKAMS
ir artimiesiems -
SLA 123 Kuopa Montrealyje

Sol. GINOS ČAPKAUSKIENĖS MAMAI mirus,
nuoširdžiai užjaučiame Solistę ir jos vyrą
Morį - Čapkauskus -

Dana ir Juozas G r a ž i a i

Mielai Ginei Čapkauskienei, jos

BRANGIAI MOTINAI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu
liūdime -

Vytas Judzentavičius
Ignas Žalys

Šaulio Antano Račinsko tėveliui -

MYKOLUI RAČINSKUI

Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiamo
sūnui ir jo šeimai -

L. K. Mindaugo Šaulių kuopa

saus gyvenimo galėjo ats-
kleisti, nes sūnus ir duk-
ra liko Lietuvoje. Pasikal-
bėjime dalyvavo jo šeima-
žmona, dukra ir sūnus.

Po konferencijos buvo

IŠNUOMUOJAMI apartamen-
tai prie ežero, panoraminis
vaizdas - 2½ - 3½ - 4½ su
1 metų sutartim. Skambinti
pas lietuvi 933-7829.

NAMAI - APARTAMENTAI -
ŽEMĖ - PASKOLOS
D.N. BALTRUKONIS
Syklo Realities Inc.
445 Jean Talon W, Suite 305, Mt.
Tel: 273-9181-2-3, Rus. 737-0844

KEITH BUILDING MAINTENANCE

NAMŲ REMONTAS

Taisydas stogų, įvairiausi dažymo ir kiti darbai -
Tel. 363-1620.

Apie darbų sąžiningą atlikimą teiraukitės pas
Leoną Gurecką 366-2548.

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. - Tel. 366-7281

• ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO
IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS.

(Lietuviams duodame specialią nuolaidą)

• PARDUODAMA NAUDOTOS MAŠINOS

Savininkai V. Sušinskas & Son tel. 389-0571.

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarės ir darbai atliekamas jums gali būti stogdengys Guy
Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai
ir prieinamomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statote
naujus -

364-1470

PAMINKLŲ GAMYBA

- MONUMENTS MANUFACTURER

TODORO & BIGRAS LTD.

6752 Sherbrooke Street East
Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 MAPLE BLVD.
CHATEAUGUAY
TEL 691-4740

5784 VERDUN AVE.
VERDUN, QUEBEC
TEL 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

Jetté & Frères

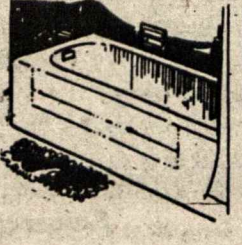
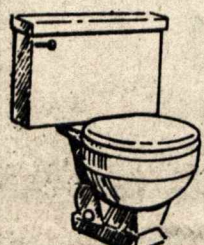
VISKAS MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir
šildymo taisymai ir nauji
įrenginiai. Gazinių prie-
monių pardavimas ir įren-
gimas. Atstovaujame -
Hydro - Quebec išnuoma-
vimui karšto vandens tie-
kimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Liée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

M. PHILIPPE IZZI
Prop.

SKAMBINKIT -

**\$1 kelnėms-
pristatant
ir atsiimant**

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

coin / corner 5e ave

7661-A CENTRALE

495-90e AVE

coin / corner Baync

365-1143

29 55 Allard Street, Ville Emard

766-2667.

366-7818

SAUVENT DAIGNEAULT

Esso

CHRYSLER

Dodge Trucks

RAM

RAM

RAM

RAM

RAM

RAM

RAM

RAM

RAM

RAM

PARDAVIMAS:

Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart

Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks

7835 Boul. LaSalle, LaSalle, P.Q.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir
dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės -
De LaVerendrye, prie Lapiere vandens kanalo. Tel. 365-3364.

NL REIKALAI

NL Spaudos B-vės akcijų šiais metais yra pirke šie laikraščio skaitytojai:

10 akcijų- Petras Verykis, LaSalle, 5 - Vytas Barauskas, Verdun, 4 - Paukštys Juozas, St. Catharines, 3 - Viktoras Petrakis, Toronto, po 2 - Vizgirda Juozas, JAV, Kirstukas Bronius, Montreal, J. V. Danys - Ottawa, Pulianuskas Zenonas, Hamilton; po 1 - dr. Edmund Malkus, Seafort, Ont.; iš Hamiltono - Senkus Stasys, Šukaitis An -

tanus, Stasiulis Otto; iš Weston, Ont. - Savickas Bill, iš Montrelio - Peteraitis Vilius, iš Chicago - Genutis Ciprijonas.

Viešoms nuoširdžiai dėkojame! Laukiame atsiliepiant ir daugiau.

Vienos akcijos kaina 10 dol. ir galima įsigyti iki 50 akcijų pagal turimą leidimą iš Kvebeko provincijos valdžios.

NL Spaudos Bendrovės Valdyba

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už \$7.00 metams!

Prašome iškirpti ir prisiųsti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

J. Stankaitis
PASIRYŽIMAS VISKĄ
NUGALI

Malonu, kai žmogus ko nors ilgai trokšdamas, galų gale atsiekia savo tikslo. Žinoma, nenukrenta kepti karveliai iš dangaus, nenukrito jie ir Juozui Stankaičiui, nors, tiesą sakant, ne to jis ir troško. Nebijodamas darbo, pastangų ir tvirtai pasiryžęs, šalia eilinio darbo baigė Sir George Universitetą Management ir Administration kursą, gaudamas B įvertinimą.

Kompanija St. Lawrence Royal Yacht Club, kurioje jis

dirbo atsakingose baro vedėjo pareigose.

Baigus mokslą, jį paskyrė Kompanijos Kontrolierium. Juozas Stankaitis yra NL B-vės Valdybos narys. b.

NIDA VEIKIA

Montrealio Žvejotojų-Medžiotojų Klubas Nida š. m. gegužės m. 25 d. - liepos 3 d. suorganizavo išvyką į Bas-katong, Sturgeon Lodge.

Oras papuolė labai geras, neskaitant vienos dienos, kada buvo didelė audra. Išvykoje dalyvavo gana didelės skaičius žuautojų: Mylė Augustinas, Urbonas Albinas, Kličius Algis, Nedvaras Bronius, Plečaitis Vincas, kun. Tėv. Kubilius Jonas, Tiliušis Kostas, Jonelis Albertas, Petrauskas Ignas, Po-causkas Stasys, Šiaučiuolis Juozas, Grinkus Mykolas, Bunys Petras, Petrulis Jonas.

Visi žvejai grįžo laimingai su dideliais maišais žuvies. Kai kuriems jų sekėsi net per gerai, nes pagavo didelių žuvų, kurių šiuo metu dar negalima gaudyti, bet ką darysi, jei užsikabino...

Bendrai, minimoje vietoje žuvas labai geras. Sa-

vininkai pasikeitė ir patarnavimas geresnis, kabinos ir patalynės gerai prižiūrimos ir švarios.

Šių metų kainos: kabina \$5 dienai asmeniui, laivas \$5 dienai, minos-masalai \$1.35 tuzinas. Patariama vietas iš anksto rezervuoti. P-lis

DĖMESIO LIETUVIAMS

Montreal West Automobile Co. ilgametis atstovas Leonas Gureckas informuoja laikraščio skaitytojus, kad automobilių sezono išbaigiamajame parduime dar yra neparduotų Buick, Pontiac ir kt. firmų automašinų. Jas galima įsigyti žemesnėmis kainomis ir juo labiau verta dėmesį atkreipti, kad naujam sezonui prasidėjus, automobilių kainos bus pakeltos. Taip pat yra didelis pasirinkimas vartotų automobilių (žiūr. skelbimą šiame uslapyje).

H. Adomonio nuotraukoje iš NL Spaudos Baliaus, Jonas Liubinskas prie bendro stalo su J. G. Lukošūnais ir J. Neverdausku. J. Liubinskas šiomis dienomis įnešė 1000 dol. į Kanados Lietuvių Fondą.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!

NESITIKĖTINAI GEROS KĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!

MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!

UŽEIKITE Į ŠITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU

Manageriu
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

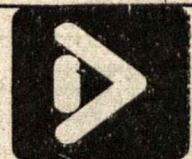
PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVENUE, SUITE 409
MONTREAL, QUEBEC, CANADA
H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos J.A.V. ir kt. Kanados provincijose

Tel: Bus. 482-3460

Res. 366-7041

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELJONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

SKAUDŽIŲJŲ TRĖMIMŲ - BIRŽELIO 14-15 DIENŲ

MINĖJIMAS

Birželio 14 dieną, trečiadienį

4,30 val. LIETUVIAI, LATVIAI, ESTAI renkasi Philips Square, Atwater ir Roderick Gates (Mc Gill ir Sherbrooke College), su tautiniais rūbais ir plakatais. Iš čia bus žygiuojama į DOMINION SQUARE.

6 val. vak. Dominion square demonstracija, tautiniai šokiai ir dainos.

7 val. vak. VAINIKO PADEJIMAS prie paminklo.

37,30 v. v. PAMALDOS - Mary Queen of the World Cathedral, Dorchester St. West.

VISI MONTREALIO LIETUVIAI KVIEČIAMI
GAUSIAI DALYVAUTI,

Minėjimą rengia BALTIC FEDERACIJA ir šiais metais vadovauja lietuviai.

K. L. B. Montrealio Apylinkės
Valdyba

Edmontas Petrulis jau kuris laikas dirba Du Pont Co., kompiuterių skyriuje, Montrealyje. Dabar yra ronto išnuomoti butą, nes nuo rudens abi dukterys ten apsigyvens. Rima lankys u- Teko parduoti naujuosius savo namus Beaconsfield ir įsigijusi Montrealyje matematikos mokslo laipsnį, perna Dalia persikėlė gyventi į Kingstoną.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 14 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8 1/4%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas 8 1/2%
Trečiadieniais uždaryta	taupomasis s-tas 7%
Ketvirtadieniais 10-8	depozitų čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-1	asmenines 9 1/2%
Sekmadeniais 9.30-1	nekiln. turto 9 1/4%
	investacines 10%
	Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadeniais —
	9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LEFEBVRE & ROBERT INC.

AMUSEMENT - FURNITURE

PARDAVIMAS

IVAIRIŲ

BALDŲ

PER

KRAUTUVĖS

3

AUKŠTUS

• Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje haldai yra aukštos kokybės ir prieinamos kainomis.

• Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887

7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 6.0%	Asmenines 10.5%
Taupomasis s-tas 8.25%	Nekiln. turto 10.0%
Už pensijų planą 8.5%	Čekių kredito 12.0%
Termin. ind. 1 metams 9%	Investacines nuo 10.5%
Termin. ind. 2 metams 9.25%	
Termin. ind. 3 metams 9.5%	
Quoda nemokama gyvybės apdraudimui iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.	Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.